

Grodziska Słupska i powiatu słupskiego (cz. 3)

Opracowanie: Władysław Goliński
Zdjęcia: Maria Golińska

Ustka, kwiecień- czerwiec 2019

Spis treści

Grodziska średniowieczne powiatu słupskiego (są wymienione również te ponownie użytkowane na podłożu grodzisk ludności kultury łużyckiej).....	45
2 Grodzisko w Żoruchowie (cz. 1, Ryc. 5, Nr 2).....	45
3 Grodzisko w Damnie (cz. 1, Ryc. 5, Nr 3).....	45
4 Grodzisko w Gaci (cz. 1, Ryc. 5, Nr 4).....	45
5 Grodzisko w Głobinie (cz. 1, Ryc. 5, Nr 5).....	47
6 Grodzisko w Kczewie (cz. 1, Ryc. 5, Nr 6).....	48
7 Grodzisko w Kończewie (cz. 1, Ryc. 5, Nr 7).....	50
8 Grodzisko w Krępie Słupskiej (cz. 1, Ryc. 5, Nr 8).....	52
9 Grodzisko w Podolu Małym (cz. 1, Ryc. 5, Nr 9).....	54
10 Grodzisko w Podolu Wielkim (cz. 1, Ryc. 5, Nr 10).....	56
11 Grodzisko w Potęgowie (cz. 1, Ryc. 5, Nr 11).....	58
12 Grodzisko w Równie (cz. 1, Ryc. 5, Nr 12).....	58
13 Grodzisko w Rumsku (cz. 1, Ryc. 5, Nr 13).....	58
14 Grodzisko w Runowie (cz. 1, Ryc. 5, Nr 14).....	60
15 Grodzisko w Siodłoni (cz. 1, Ryc. 5, Nr 15).....	60
16 Grodzisko w Siodłoni (cz. 1, Ryc. 5, Nr 16).....	62
17 Grodzisko w Słupsku (cz. 1, Ryc. 5, Nr 17).....	62
Droga z epoki brązu była traktem, z którego powstały ulice Słupska.....	65
18 Grodzisko w Smołdzinie (cz. 1, Ryc. 5, Nr 18).....	66
19 Grodzisko w Sycewicach (cz. 1, Ryc. 5, Nr 19).....	68
20 Grodzisko w Wiatrowie (cz. 1, Ryc. 5, Nr 20).....	71
21 Grodzisko w Zagórzycy (cz. 1, Ryc. 5, Nr 21).....	73
22 Grodzisko w Bięcinie (cz. 1, Ryc. 5, Nr 22).....	75
23 Grodzisko w Smołdzinie (cz. 1, Ryc. 5, Nr 23).....	75

Grodziska średniowieczne powiatu słupskiego (są wymienione również te ponownie użytkowane na podłożu grodzisk ludności kultury łużyckiej)

- pełen opis grodzisk kultury łużyckiej później zagospodarzonych przez Słowian można znaleźć w poprzednim rozdziale- tu jest tylko wymieniona nazwa samego grodziska.

- numery grodzisk odpowiadają oznaczeniu ich na mapie ryc. 5 znajdującej się w części 1. niniejszego opracowania.

2 Grodzisko w Żoruchowie (cz. 1, Ryc. 5, Nr 2)

Żoruchowo

- patrz grodziska kultury łużyckiej

3 Grodzisko w Damnie (cz. 1, Ryc. 5, Nr 3)

Damno

- patrz grodziska kultury łużyckiej

4 Grodzisko w Gaci (cz. 1, Ryc. 5, Nr 4)

Gać¹

Grodzisko znajduje się na terenie miejscowości Gać Leśna. Jest to grodzisko wyżynne typu pierścieniowatego w kształcie nieregularnego owalu z wklęsłym majdanem. Łatwo znaleźć to grodzisko w lesie po dobrze zachowanych zboczach wałów, schodzących do przecinających się u podnóża wałów dwóch strumieni.²

Opis obiektu³: Grodzisko wyżynne, typu pierścieniowatego w kształcie nieregularnego owalu z wklęsłym majdanem, usytuowane na cypłowym wzniesieniu wcinającym się w szeroką dolinę rzeki Moszczeniczki. Do podnóża wzniesienia przylegają od wschodu i zachodu jary (dnem zachodniego płynie strumyk), od północy niewielkie, obecnie wyschnięte jezioro, od południa zaś szerokie, poprzecznie biegnące zagłębienie (sucha fosa ?) odcinające grodzisko od nasady cypła. Dość szeroki wał o stromych stokach obniża się w kierunku północnym, zgodnie z ukształtowaniem wzniesienia. Jest on w czterech miejscach (od N, E, S i W) przerwany niewielkimi przekopami. Przekop południowy wykorzystywany jest jako wjazd na grodzisko. Wkoło wewnętrznego podnóża wału (poza częścią południową) przebiega głębokie, kotlinowate zagłębienie.

Wymiary:

podstawa grodziska-	81 x 118 m,
powierzchnia grodziska	6280 m ² ,
powierzchnia majdanu-	32 x 72 m (2055 m ²),
powierzchnia zajęta przez obwałowania-	4225 m ² ,
wysokość grodziska w stosunku do powierzchni doliny-	6,0 - 15 m,
wysokość wału w stosunku do powierzchni majdanu-	-5,0 - + 5,0 m
wysokość wału w stosunku do dna fosy (?)	do 5,0 m,
szerokość fosy (?)	do 15 m.

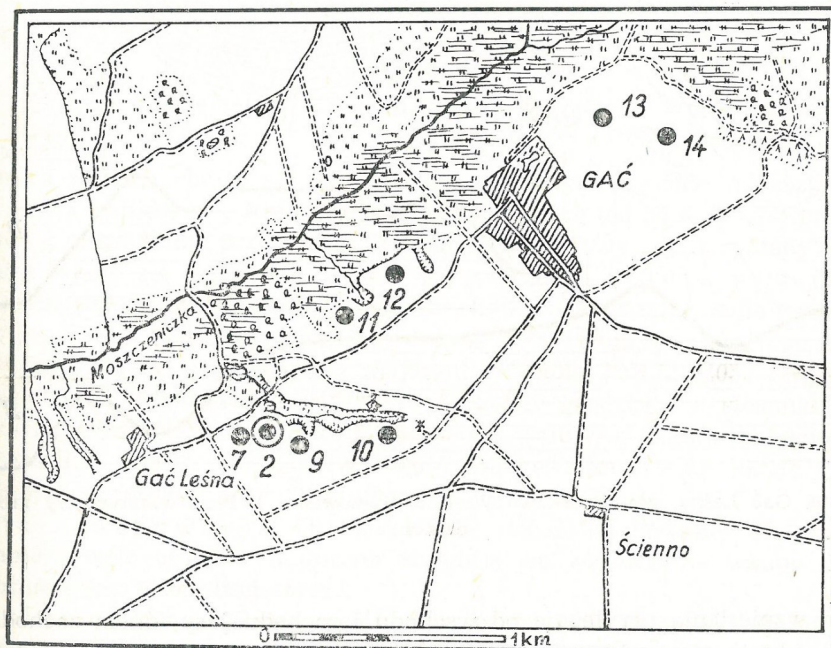
Chronologia: VIII/ IX- X wiek

¹ Jerzy Olczak i Franciszek Siuchniński; SPRAWOZDANIE Z BADAŃ WERYFIKACYJNYCH GRODZISK PRZEPROWADZONYCH NA TERENIE POWIATU SŁUPSKIEGO, [w:] Koszalińskie Zeszyty Muzealne, 1972, T. 2, str.318

² Walter Witt; Die Burgwälle des Stolper Landes, Stolp 1934, S. 19-20

³ Jerzy Olczak i Kazimierz Siuchniński; ŹRÓDŁA ARCHEOLOGICZNE DO STUDIÓW NAD WCZESNOŚREDNIOWIECZNYM OSADNICTWEM GRODOWYM NA TERENIE WOJEWÓDZTWA SŁUPSKIEGO, TOM I, POZNAŃ 1985, str. 20

Z prawej strony
Ryc. 23 Gać Leśna⁴

Ryc. 8. Gać Leśna, gm. Bruszkowo Wielkie. Plan sytuacyjny stanowisk archeologicznych: 2 — grodzisko, 7, 11, 12, 14 — nieokreślone, 9, 10, 13 — osady

Ryc. 9. Gać Leśna, gm. Bruszkowo Wielkie. Stanowisko 2. Plan warstwiczny grodziska

Z lewej strony
Ryc. 24 Gać Leśna
Plan warstwiczny grodziska⁵

⁴ Jerzy Olczak i Kazimierz Siuchniński; ŹRÓDŁA ARCHEOLOGICZNE DO STUDIÓW NAD WCZESNOŚREDNIOWIECZNYM OSADNICTWEM GRODOWYM NA TERENIE WOJEWÓDZTWA SŁUPSKIEGO, TOM I, POZNAŃ 1985, str. 19

⁵ Jerzy Olczak i Kazimierz Siuchniński; ŹRÓDŁA ARCHEOLOGICZNE DO STUDIÓW NAD WCZESNOŚREDNIOWIECZNYM OSADNICTWEM GRODOWYM NA TERENIE WOJEWÓDZTWA SŁUPSKIEGO, TOM I, POZNAŃ 1985, str. 20

Z prawej strony
Fot 11, Gać

Majdan grodziska, rów widoczny przy obwałowaniu od środka zapewne pozwalał na użycie ziemi z majdanu jeszcze na podwyższenie samego wału.

Z lewej strony
Fot 12, Gać

Zdjęcie pokazuje stromość obwałowania, zapewne nie uległa zmianom przez ostatnie wieki. Prawie na całym obwodzie wału strumienie tworzyły fosę pod wałem.

5 Grodzisko w Głobinie (cz. 1, Ryc. 5, Nr 5)

Głobino

Opis obiektu⁶: Grodzisko nizinne niewiadomego typu, usytuowane wśród podmokłych łąk w dolinie bezimienne-go strumyka. Zachował się jedynie niewielki fragment wału obronnego w postaci półkolistej fałdy ziemnej o nieregularnych stokach. Na wale i w jego bezpośrednim sąsiedztwie znajdowały się pojedyncze, duże kamienie polne, tworzące miejscami małe ugrupowania. Niwelacja obiektu uniemożliwia rekonstrukcję jego wielkości oraz pierwotnego kształtu.

Wymiary:

zachowana długość wału obronnego- około 15 m,

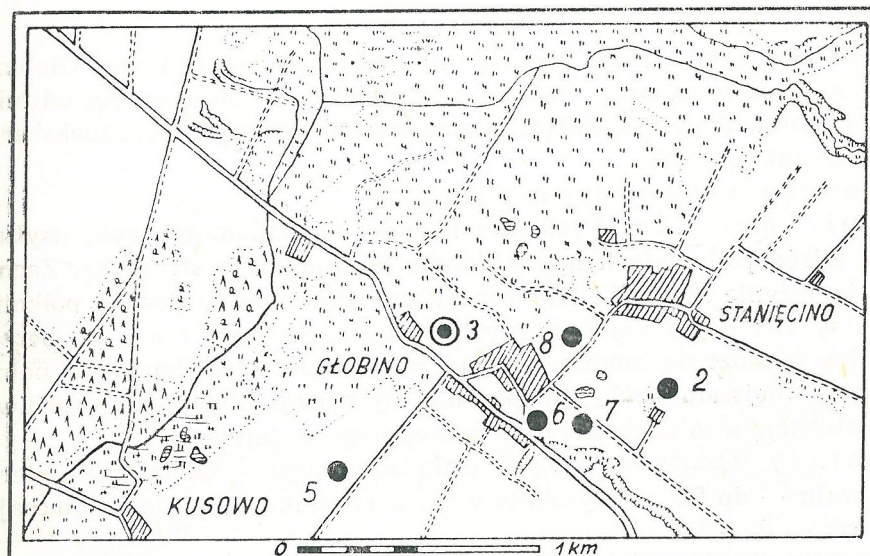
szerokość wału- do 5,0 m,

wysokość wału w stosunku do poziomu otaczających łąk- do 4,0 m.

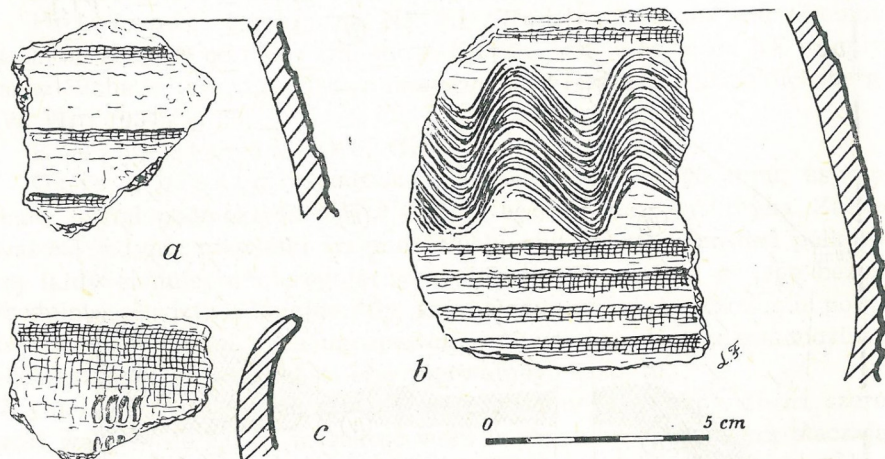
Chronologia: IX- X wiek

⁶ Jerzy Olczak i Kazimierz Siuchniński; ŹRÓDŁA ARCHEOLOGICZNE DO STUDIÓW NAD WCZESNOŚREDNIOWIECZNYM OSADNICTWEM GRODOWYM NA TERENIE WOJEWÓDZTWA SŁUPSKIEGO, TOM I, POZNAŃ 1985, str. 28

Z prawej strony
Ryc. 25. Głobino⁷

Ryc. 11. Głobino, gm. Słupsk, Plan sytuacyjny stanowisk archeologicznych:
3 — grodzisko, 2, 5, 7, 8 — nieokreślone, 6 — osada

Ryc. 13. Głobino, gm. Słupsk, Stanowisko 3. Ułamki naczyń ceramicznych: a — sondaż 1, warstwa III; b — sondaż 1, warstwa IV; c — sondaż 1, warstwa V

Z lewej strony
Ryc. 26. Głobino
Ułamki naczyń
ceramicznych z
grodziska.⁸

6 Grodzisko w Kczewie⁹ (cz. 1, Ryc. 5, Nr 6)

Kczewo¹⁰

Opis obiektu: Grodzisko nizinne typu pierścieniowatego w kształcie nieregularnego owalu z wklęsłym majdanem, usytuowane wśród podmokłych łąk (typ I-A-2, wg J. Olczaka i K. Siuchnińskiego). Wysoki i szeroki wał

⁷ Jerzy Olczak i Kazimierz Siuchniński; ŹRÓDŁA ARCHEOLOGICZNE DO STUDIÓW NAD WCZESNOŚREDNIOWIECZNYM OSADNICTWEM GRODOWYM NA TERENIE WOJEWÓDZTWA SŁUPSKIEGO, TOM I, POZNAŃ 1985, str. 27

⁸ Jerzy Olczak i Kazimierz Siuchniński; ŹRÓDŁA ARCHEOLOGICZNE DO STUDIÓW NAD WCZESNOŚREDNIOWIECZNYM OSADNICTWEM GRODOWYM NA TERENIE WOJEWÓDZTWA SŁUPSKIEGO, TOM I, POZNAŃ 1985, str. 30

⁹ W. Łosiński; Osadnictwo plemienne Pomorza (VI-Xw.), 1982, s. 260, poz 113

¹⁰ Jerzy Olczak i Kazimierz Siuchniński; ŹRÓDŁA ARCHEOLOGICZNE DO STUDIÓW NAD WCZESNOŚREDNIOWIECZNYM OSADNICTWEM GRODOWYM NA TERENIE WOJEWÓDZTWA SŁUPSKIEGO, TOM I, POZNAŃ 1985, str. 37, 38

obronny o stromych stokach przerwany jest w części północnej. U podnóża jego wewnętrznego zbocza przebiega kotlinowate zagłębienie. Majdan jest częściowo zdeformowany wtórną działalnością człowieka.

Wymiary:

podstawa grodziska- 76 x 96 m,

powierzchnia grodziska- 5120 m²,

powierzchnia majdanu- 30 x 43 (1672 m²),

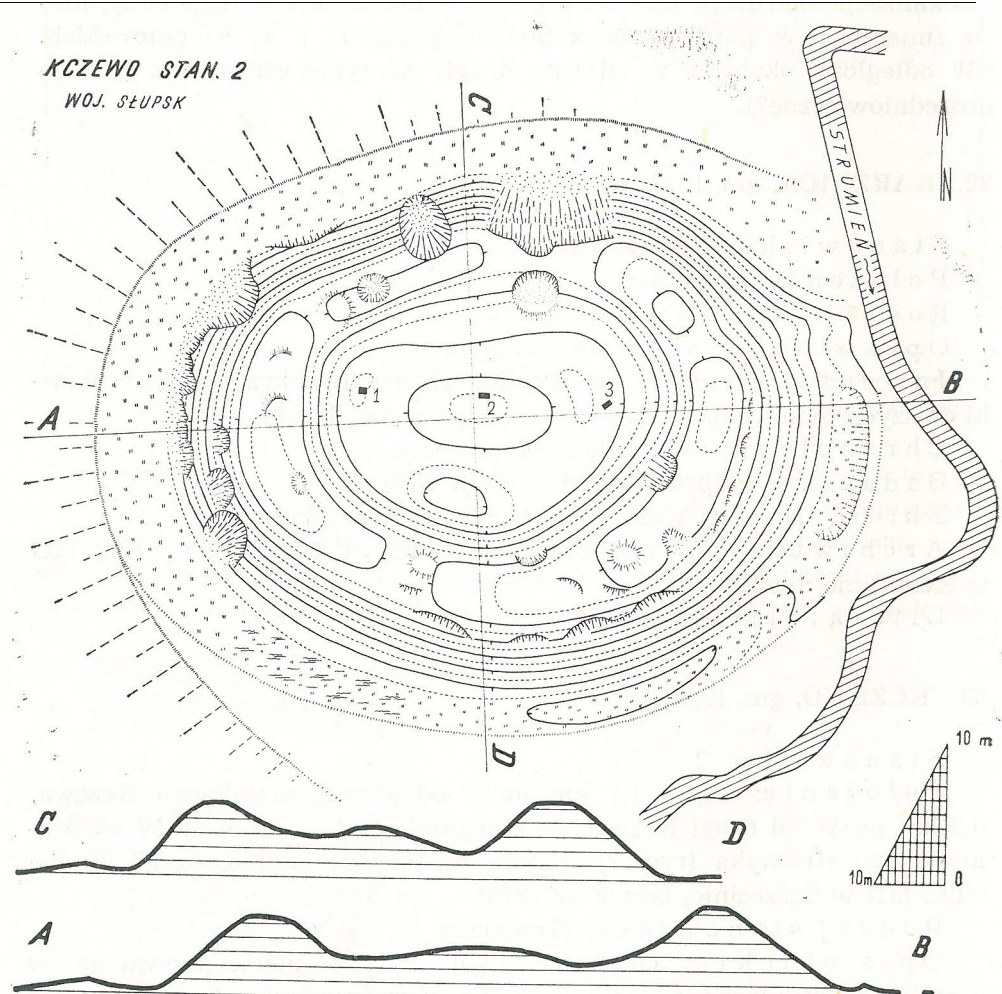
powierzchnia obwałowań- 3448 m²,

wysokość grodziska w stosunku do lustra wody w strumyku- do 6,0 m,

wysokość wału obronnego w stosunku do powierzchni majdanu- 4,0 m.

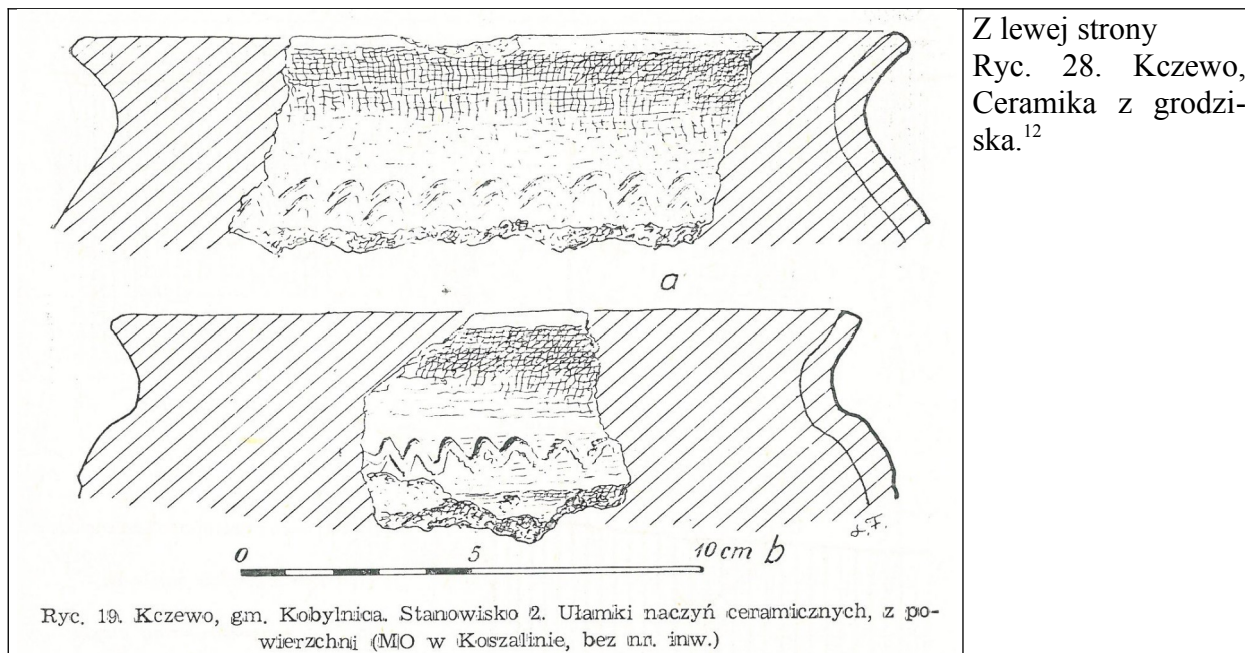
Chronologia: VII- IX wiek

Z prawej strony
Ryc. 27.
Kczewo.
Plan warstwicowy
grodziska.¹¹

Ryc. 18. Kczewo, gm. Kobylnica, Stanowisko 2. Plan warstwicowy grodziska

¹¹ Jerzy Olczak i Kazimierz Siuchniński; ŹRÓDŁA ARCHEOLOGICZNE DO STUDIÓW NAD Wczesno-Średniowiecznym Osadnictwem Grodowym na terenie województwa słupskiego, TOM I, POZNAŃ 1985, str. 38

7 Grodzisko w Kończewie (cz. 1, Ryc. 5, Nr 7)

Kończewo¹³

Opis obiektu: Grodzisko nizinne, stożkowate, usytuowane na nieznacznym wzniesieniu terenowym wśród podmokłych łąk. Obiekt składa się z trzech elementów: 1) dość regularnego stożka o stromych stokach i nieznacznie wypukłym wierzchołku, 2) szerokiej, suchej fosy zanikającej w części zachodniej (tu znajduje się rów z wodą-strumyk), 3) nieregularnej, niskiej fałdy ziemnej (wał obronny?), także zanikającej od strony zachodniej.

Wymiary:

podstawa grodziska łącznie z fosą i fałdą ziemną- 70 x 100 (4956 m²),

podstawa stożka- 36 x 42 m,

powierzchnia części szczytowej stożka- 15 x 17 m,

wysokość stożka w stosunku do poziomu łąk- do 10 m,

wysokość stożka w stosunku do dna fosy- do 7,0 m,

szerokość fosy- do 13 m,

szerokość fałdy ziemnej- do 12 m zapewne rozwleczonej),

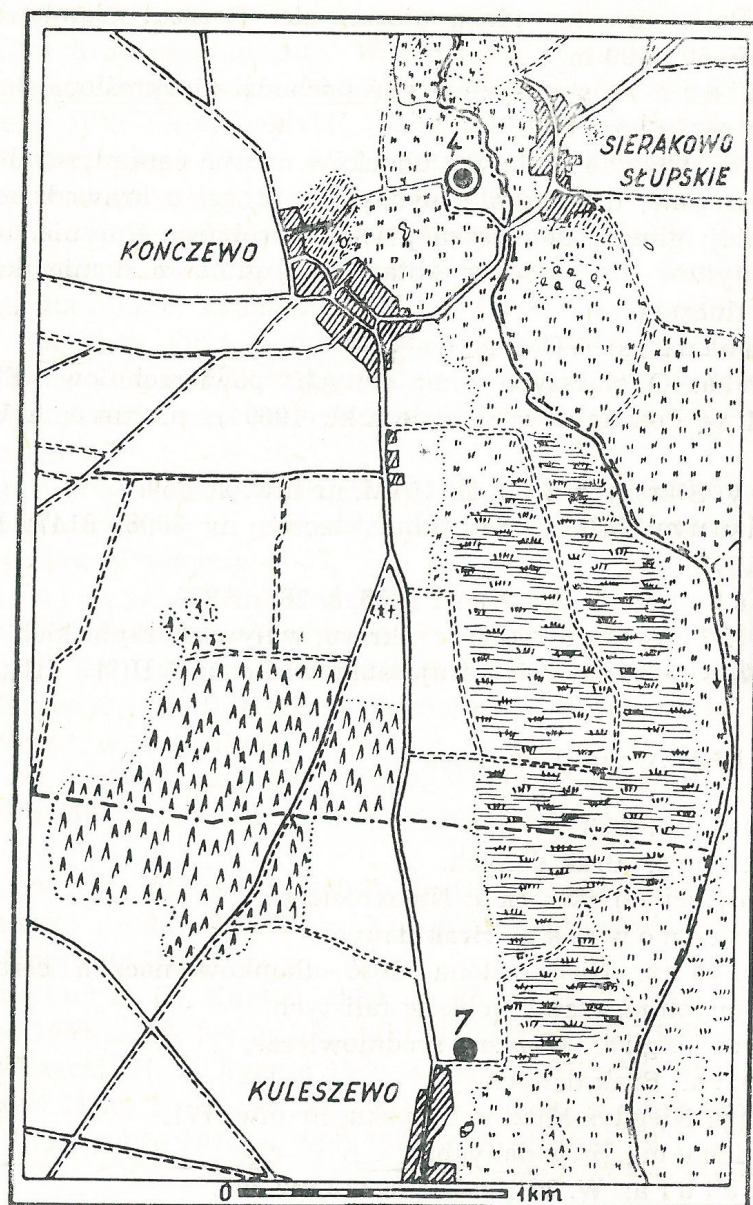
głębokość fosy w stosunku do wysokości fałdy ziemnej- do 1,0 m.

Chronologia: 2 połowa X – XI wieku i okres późnośredniowieczny

¹² Jerzy Olczak i Kazimierz Siuchniński; ŹRÓDŁA ARCHEOLOGICZNE DO STUDIÓW NAD WCZESNO-ŚREDNIOWIECZNYM OSADNICTWEM GRODOWYM NA TERENIE WOJEWÓDZTWA SŁUPSKIEGO, TOM I, POZNAŃ 1985, str. 39

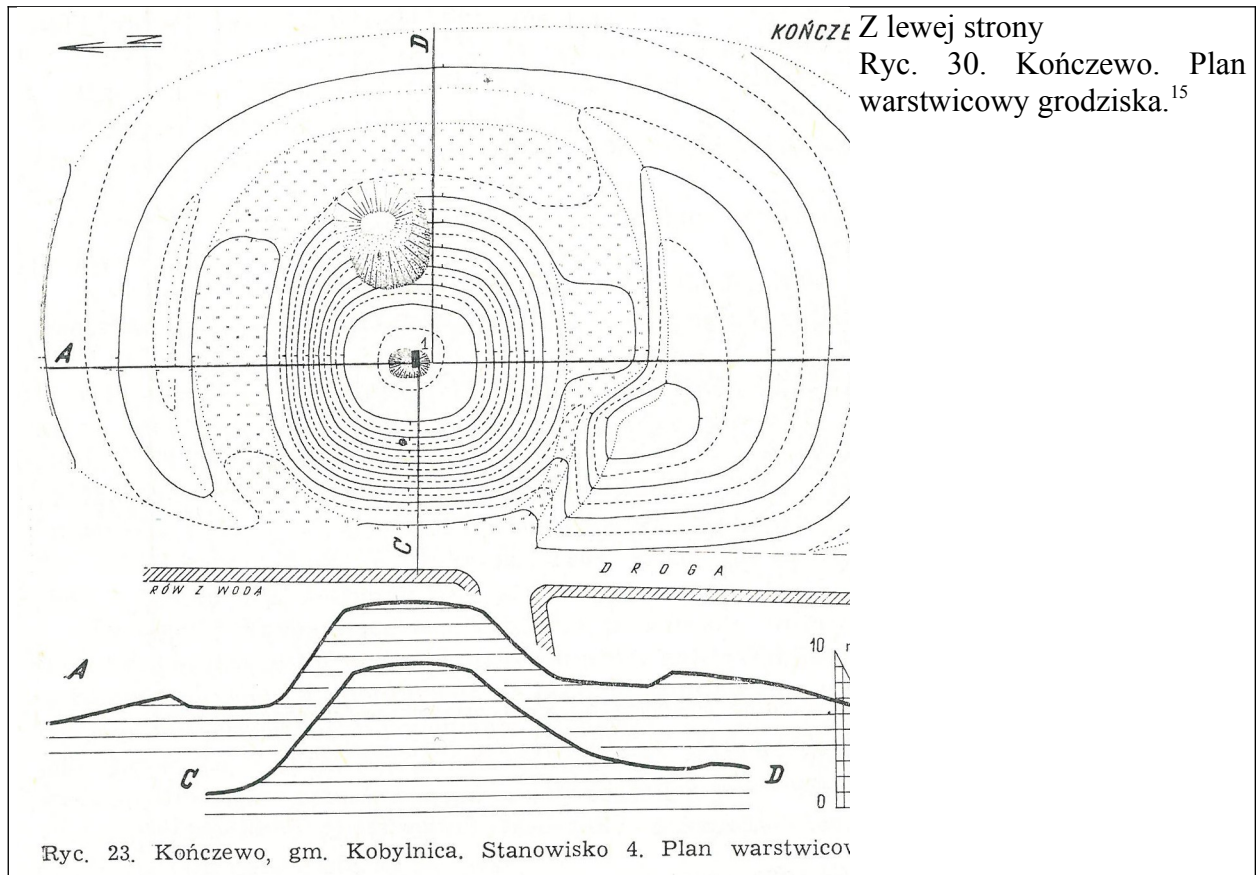
¹³ Jerzy Olczak i Kazimierz Siuchniński; ŹRÓDŁA ARCHEOLOGICZNE DO STUDIÓW NAD WCZESNO-ŚREDNIOWIECZNYM OSADNICTWEM GRODOWYM NA TERENIE WOJEWÓDZTWA SŁUPSKIEGO, TOM I, POZNAŃ 1985, str. 44-47

Z prawej strony
Ryc. 29. Kończewo. Plan sytu-
acyjny.¹⁴

Ryc. 22. Plan sytuacyjny stanowisk archeologicznych, Kończewo, gm. Kołbylnica: 4 — grodzisko. Kuleszewo, gm. Kołbylnica: 7 — nieokreślone

¹⁴ Jerzy Olczak i Kazimierz Siuchniński; ŹRÓDŁA ARCHEOLOGICZNE DO STUDIÓW NAD Wczesno-Średniowiecznym osadnictwem grodowym na terenie województwa słupskiego, TOM I, POZNAŃ 1985, str. 44

8 Grodzisko w Krępie Słupskiej (cz. 1, Ryc. 5, Nr 8)

Krępa Słupska¹⁶

Opis obiektu: grodzisko nizinne niewiadomego typu, usytuowane na SW skraju pasma niewielkich wzniesień, wśród podmokłych łąk, obecnie bezpośrednio nad Słupią. Po stronie wschodniej i południowo-wschodniej stanowiska przepływa bezimienny strumyk. Rekonstrukcję pierwotnego kształtu i wielkości obiektu uniemożliwia znaczna jego niwelacja spowodowana zmianą koryta rzeki, która przecięła i całkowicie rozmyła środkową i zachodnią część majdanu i wału obronnego. Zachował się jedynie wschodni, łukowaty, wysoki i szeroki jego fragment o stromych zboczach oraz przylegająca do niego część majdanu.

Wymiary:

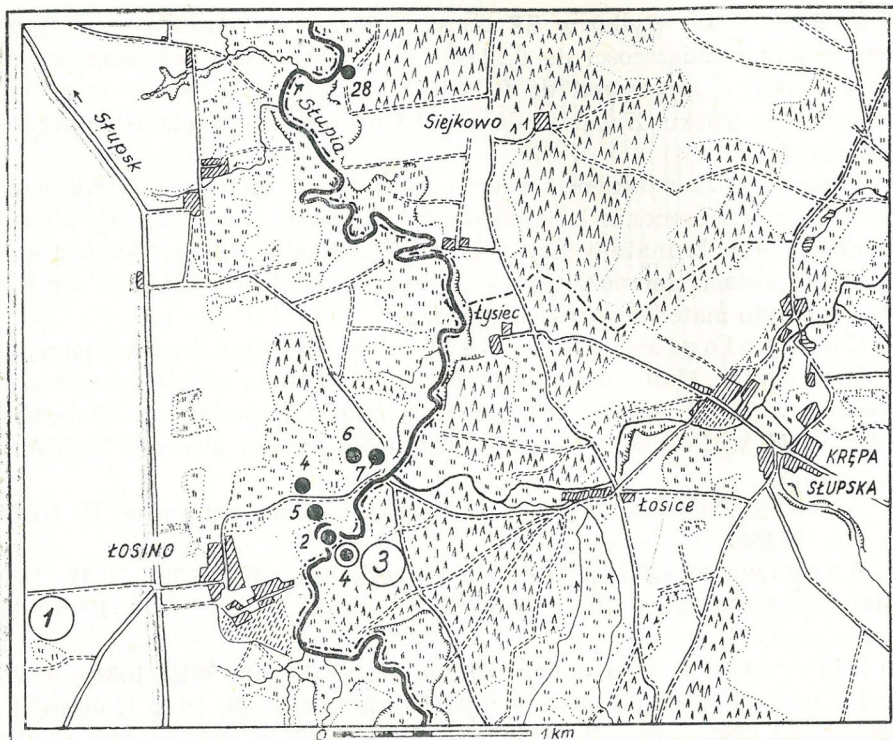
zachowała się długość wału- około 70 m,
wysokość wału w stosunku do lustra wody w rzece- do 11 m.

Chronologia: VIII- IX wiek

¹⁵ Jerzy Olczak i Kazimierz Siuchniński; ŹRÓDŁA ARCHEOLOGICZNE DO STUDIÓW NAD Wczesno-Średniowiecznym Osadnictwem Grodowym na terenie Województwa Słupskiego, TOM I, POZNAŃ 1985, str. 45

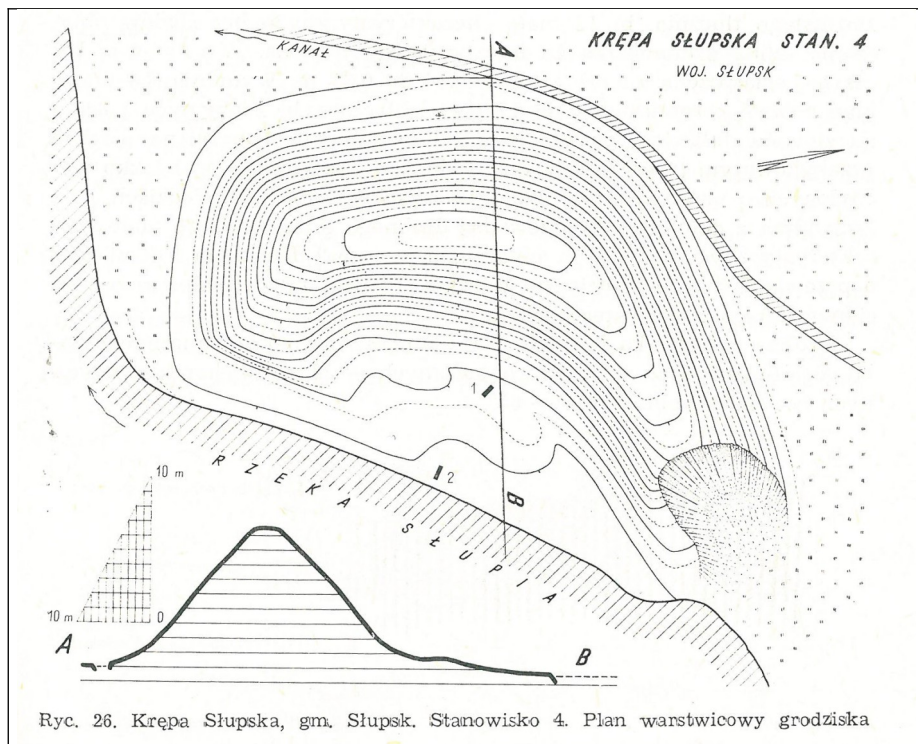
¹⁶ Jerzy Olczak i Kazimierz Siuchniński; ŹRÓDŁA ARCHEOLOGICZNE DO STUDIÓW NAD Wczesno-Średniowiecznym Osadnictwem Grodowym na terenie Województwa Słupskiego, TOM I, POZNAŃ 1985, str. 48

Z prawej strony
Ryc. 31. Krępa
Słupska.
Plan sytuacyjny.¹⁷

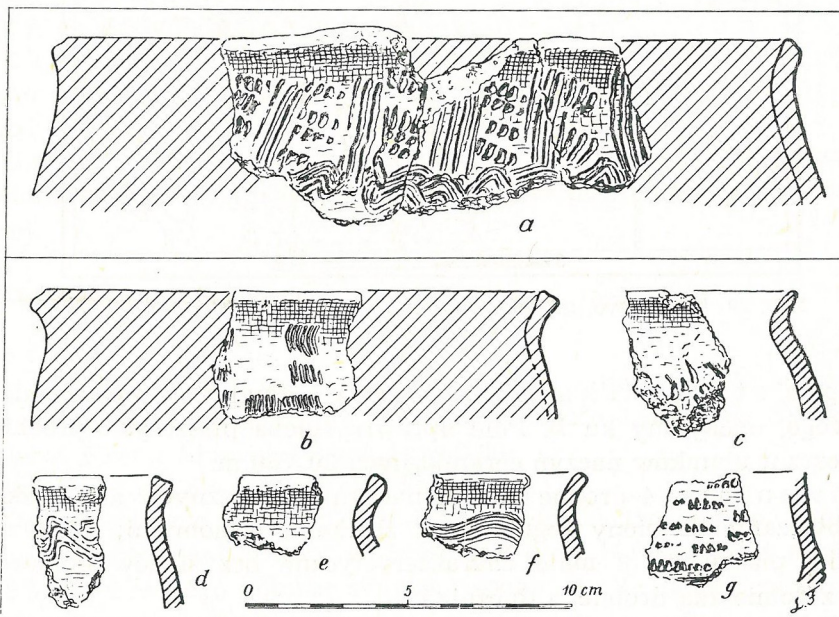
Ryc. 25. Plan sytuacyjny stanowisk archeologicznych. Krępa Słupska, gm. Słupsk: 4 — grodzisko; Łosino, gm. Kobylnica: 1 — przypuszczalne położenie stanowiska nieokreślonego, 3 — przypuszczalne położenie osady, 2, 5 — osady, 4, 6, 7 — nieokreślone; Słupsk: 28 — nieokreślone

¹⁷ Jerzy Olczak i Kazimierz Siuchniński; ŹRÓDŁA ARCHEOLOGICZNE DO STUDIÓW NAD WZESNO-ŚREDNIOWIECZNYM OSADNICTWEM GRODOWYM NA TERENIE WOJEWÓDZTWA SŁUPSKIEGO, TOM I, POZNAŃ 1985, str. 48

Z lewej strony
Ryc. 32. Kępca Słupska.
Plan warstwicowy gro-
dziska.¹⁸

Z prawej strony
Ryc. 33. Kępca Słupska.
Ułamki naczyń cera-
micznych.¹⁹

Ryc. 28. Kępca Słupska, gm. Słupsk, Stanowisko 4. Ułamki naczyń ceramicznych: a — sondaż 1, warstwa I; b - g — sondaż 2, warstwa III

¹⁸ Jerzy Olczak i Kazimierz Siuchniński; ŹRÓDŁA ARCHEOLOGICZNE DO STUDIÓW NAD Wczesno-Średniowiecznym osadnictwem grodowym na terenie województwa słupskiego, TOM I, POZNAŃ 1985, str. 49

¹⁹ Jerzy Olczak i Kazimierz Siuchniński; ŹRÓDŁA ARCHEOLOGICZNE DO STUDIÓW NAD Wczesno-Średniowiecznym osadnictwem grodowym na terenie województwa słupskiego, TOM I, POZNAŃ 1985, str. 51

9 Grodzisko w Podolu Małym (cz. 1, Ryc. 5, Nr 9)

Podole Małe²⁰

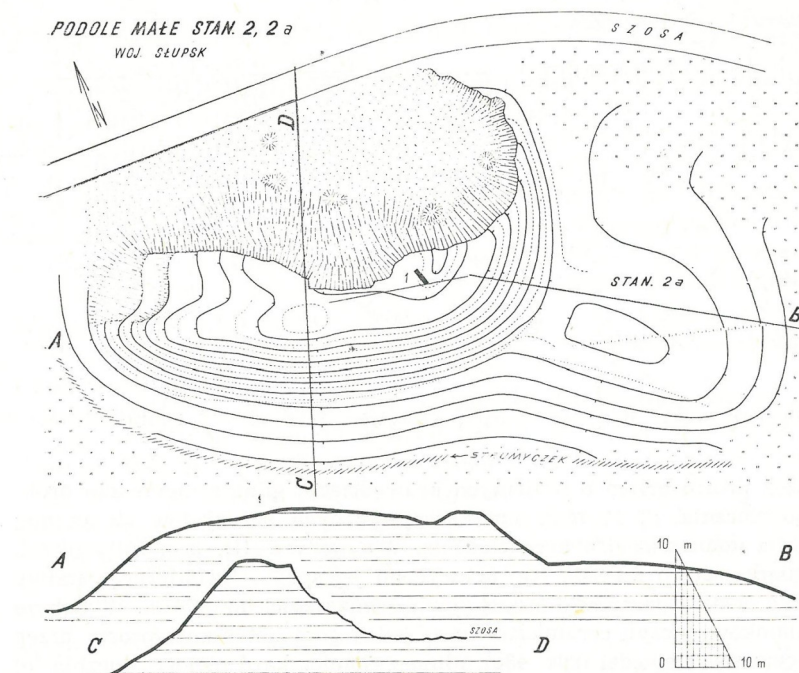
Opis obiektu²¹: grodzisko nizinne, znacznie zniwelowane, niewiadomego typu, usytuowane wśród łąk. Od południa otacza je bezimienny strumyk. Zachował się jedynie fragment wału o stromym stoku zewnętrznym i zapewne skrawek majdanu w południowej części obiektu. Niwelacja grodziska uniemożliwia rekonstrukcję jego wielkości i kształtu.

Wymiary:

długość zachowanego wału obronnego do- 77 m,
wysokość wału w stosunku do poziomu łąk do- 10 m,
zrekonstruowana powierzchnia grodziska- około 3680 m².

Chronologia: VIII- IX wiek.

Z prawej strony
Ryc. 34. Podole Małe.
Plan warstwicowy
grodziska.²²

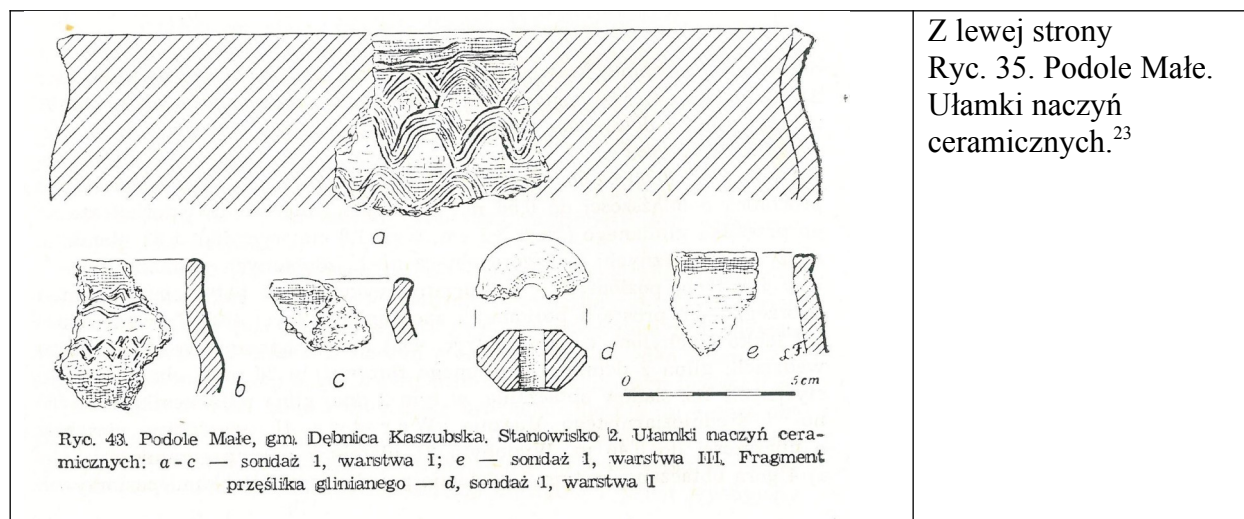

Ryc. 41. Podole Małe, gm. Dębica Kaszubska. Stanowisko 2. Plan warstwicowy grodziska

²⁰ Jerzy Olczak i Franciszek Siuchniński; SPRAWOZDANIE Z BADAŃ WERYFIKACYJNYCH GRODZISK PRZEPROWADZONYCH NA TERENIE POWIATU SŁUPSKIEGO, [w:] Koszalińskie Zeszyty Muzealne, 1972, T. 2, str.318

²¹ Jerzy Olczak i Kazimierz Siuchniński; ŹRÓDŁA ARCHEOLOGICZNE DO STUDIÓW NAD WCZESNOŚREDNIOWIECZNYM OSADNICTWEM GRODOWYM NA TERENIE WOJEWÓDZTWA SŁUPSKIEGO, TOM I, POZNAŃ 1985, str. 51

²² Jerzy Olczak i Kazimierz Siuchniński; ŹRÓDŁA ARCHEOLOGICZNE DO STUDIÓW NAD WCZESNOŚREDNIOWIECZNYM OSADNICTWEM GRODOWYM NA TERENIE WOJEWÓDZTWA SŁUPSKIEGO, TOM I, POZNAŃ 1985, str. 77

²³ Jerzy Olczak i Kazimierz Siuchniński; ŹRÓDŁA ARCHEOLOGICZNE DO STUDIÓW NAD Wczesno-Średniowiecznym osadnictwem grodowym na terenie województwa słupskiego, TOM I, POZNAŃ 1985, str. 78

10 Grodzisko w Podolu Wielkim (cz. 1, Ryc. 5, Nr 10)

Podole Wielkie

Opis obiektu²⁴: Grodzisko wyżynne, pierścieniowate kształtu nieregularnie owalnego z wklęsłym majdanem usytuowane na odsadźce grzbietowej. Od strony E i W przylegają zakłębłości na stoku, Wał o stromych zboczach zewnętrznych i łagodniejszych wewnętrznych jest znacznie niższy przy krawędzi doliny (patrz plan warstwicowy grodziska). Majdan jest silnie nachylony w kierunku SW.

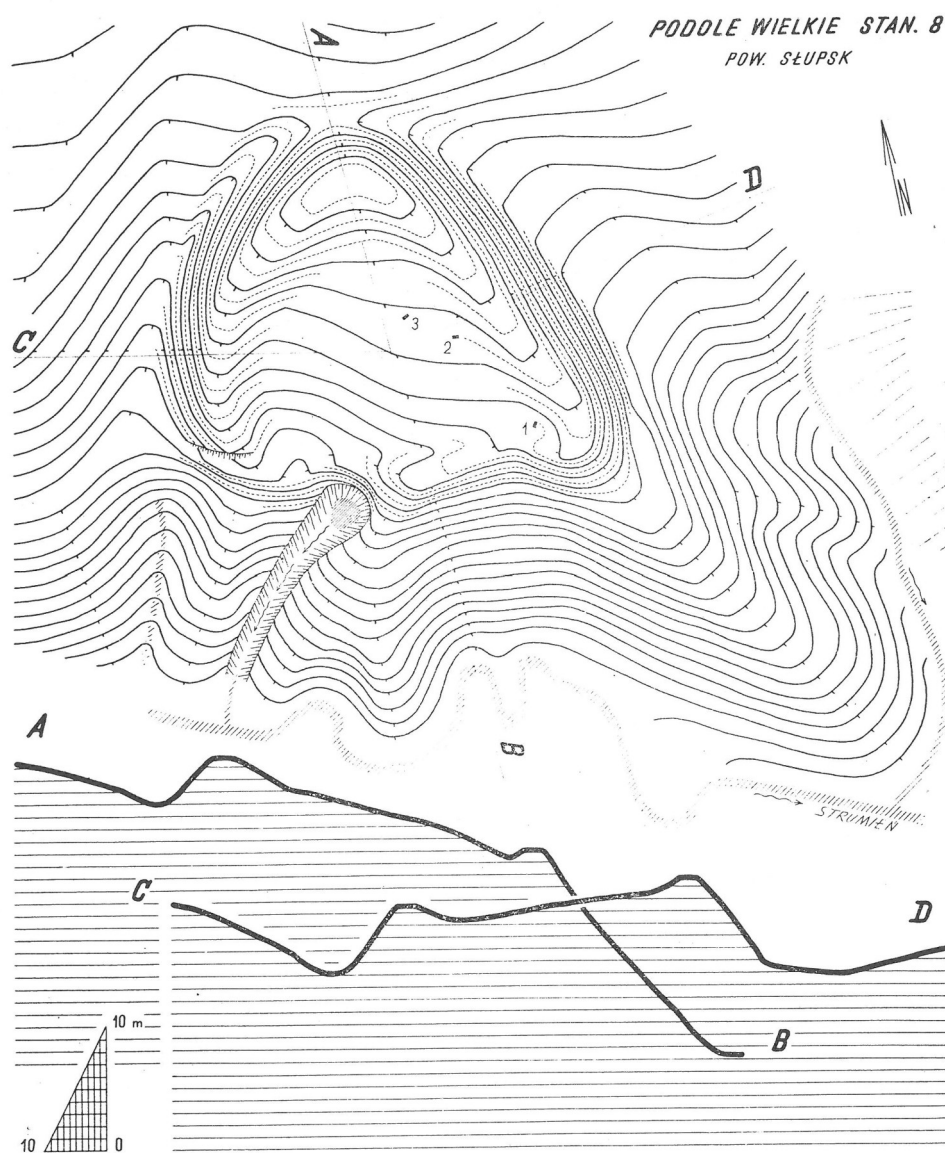
Wymiary:

podstawa grodziska-	70 x 72 m (3250 m ²),
powierzchnia majdanu-	36 x 40 m (1435 m ²),
powierzchnia zajęta przez obwałowania-	1815 m ² ,
wysokość grodziska w stosunku do poziomu doliny-	do 25 m,
wysokość wału w stosunku do powierzchni majdanu-	do 3,0 m

Chronologia: VIII/ IX- X wiek.

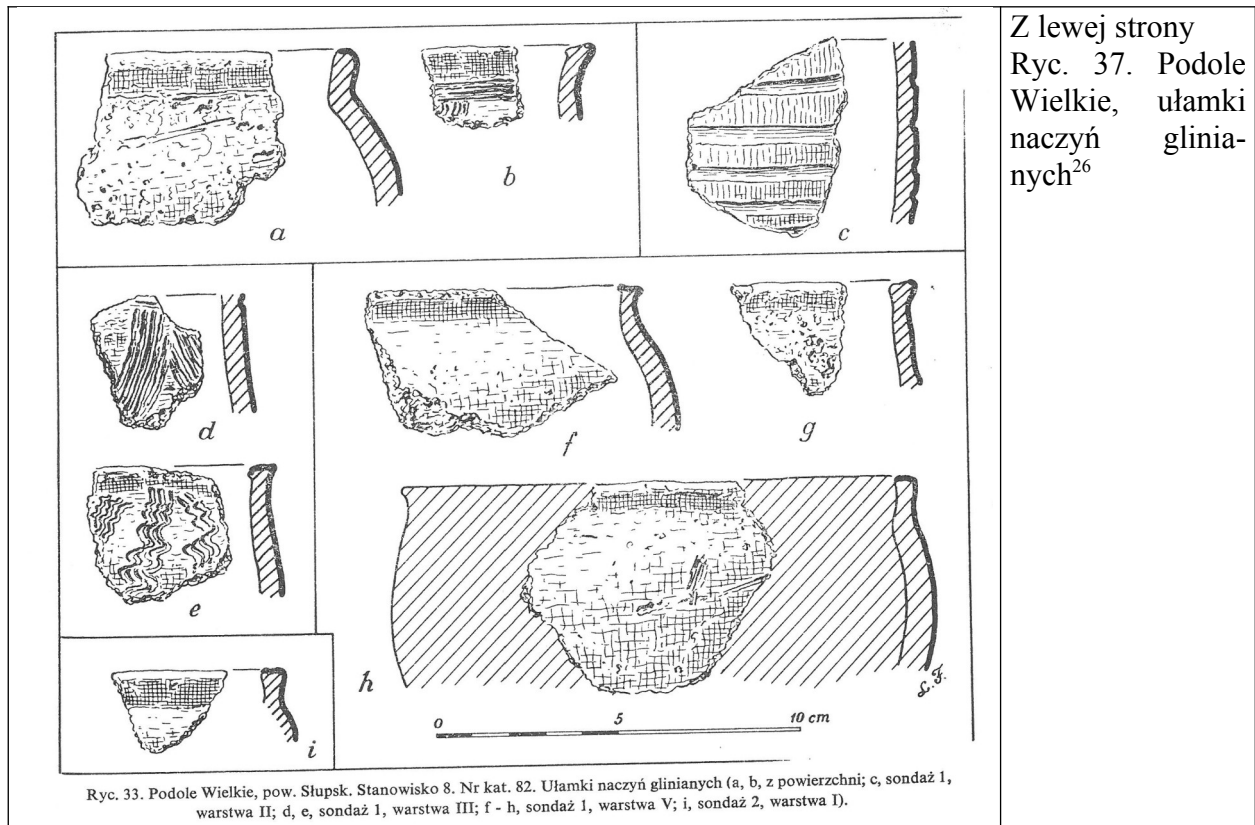
²⁴ FRANCISZEK LACHOWICZ, JERZY OLCZAK, KAZIMIERZ SIUCHNIŃSKI; *OSADNICTWO WCZESNO-ŚREDNIOWIECZNE NA POBRZEŻU I POJEZIERZU WSCHODNIOPOMORSKIM*, **KATALOG**, UAM POZNAŃ 1977, str. 100-101

Z prawej strony
Ryc. 36. Podole
Wielkie, plan
warstwiczny
grodziska²⁵

Ryc. 31. Podole Wielkie, pow. Słupsk. Stanowisko 8. Nr kat. 82. Plan warstwiczny grodziska.

²⁵ FRANCISZEK LACHOWICZ, JERZY OLCZAK, KAZIMIERZ SIUCHNIŃSKI; *OSADNICTWO Wczesno-Średniowieczne na Pobrzeżu i Pojezierzu Wschodniopomorskim*, **KATALOG**, UAM POZNAŃ 1977. str. 101

11 Grodzisko w Potęgowie (cz. 1, Ryc. 5, Nr 11)

Potęgowo

- patrz grodziska kultury łużyckiej

12 Grodzisko w Równie (cz. 1, Ryc. 5, Nr 12)

Równo

- patrz grodziska kultury łużyckiej

13 Grodzisko w Rumsku (cz. 1, Ryc. 5, Nr 13)

Rumsko

Opis obiektu²⁷: Grodzisko wyżynne, cyplowe, dwuczłonowe:

Człon I (zachodni)- typupierścieniowatego w postaci nieregularnego owalu z wypukłym majdanem obniżającym się w kierunku południowo- zachodnim i dość wysokim wałem o stromych zboczach. Do jego podnóża wewnętrznego przylega kotlinowate zagłębienie, do zewnętrznego zaś- od strony wschodniej- poprzeczna, sucha fosa. Na

²⁶ FRANCISZEK LACHOWICZ, JERZY OLCZAK, KAZIMIERZ SIUCHNIŃSKI; *OSADNICTWO Wczesno-Średniowieczne na Pobrzeżu i Pojezierzu Wschodniopomorskim*, **KATALOG**, UAM POZNAŃ 1977. str. 103

²⁷ FRANCISZEK LACHOWICZ, JERZY OLCZAK, KAZIMIERZ SIUCHNIŃSKI; *OSADNICTWO Wczesno-Średniowieczne na Pobrzeżu i Pojezierzu Wschodniopomorskim*, **KATALOG**, UAM POZNAŃ 1977. str. 121-122

majdanie w części zachodniej przy wale- znajduje się duża, głęboka niecka- wybierzysko piasku do budowy wału? (patrz plan warstwicowy grodziska).

Człon II (wschodni)- w kształcie wydłużonego owalu z wypukłym majdanem silnie opadającym w kierunku członu I. Majdan okala wał- wysoki o stromych stokach u nasady cypla i niski, częściowo zniwelowany w pozostałych partiach- którego ramiona dochodzą do wału członu I (patrz plan warstwicowy grodziska). Do zewnętrznego podnóża wału (u nasady cypla) przylega sucha, poprzeczna fosa. W profilu wału, w części SE widoczne są ślady belki.

Wymiary:

podstawa grodziska (człon I i II)- 70 x 165 m (5523 m²),

Człon I:

podstawa- 70 x 80 m (2185 m²),

powierzchnia majdanu- 22 x 45 (1018 m²),

powierzchnia zajęta przez obwałowania- 1167 m²,

szerokość fosy- do 5 m,

wysokość obiektu w stosunku do podstawy wzniesienia- od 9,0 m do 13,0 m,

wysokość wału w stosunku do powierzchni majdanu- od -1,0 m do +4,0 m

Człon II:

podstawa- 70 x 85 (3338 m²),

powierzchnia majdanu- 30 x 62 (1950 m²),

powierzchnia zajęta przez obwałowania- 1388 m²,

szerokość fosy- do 6,0 m,

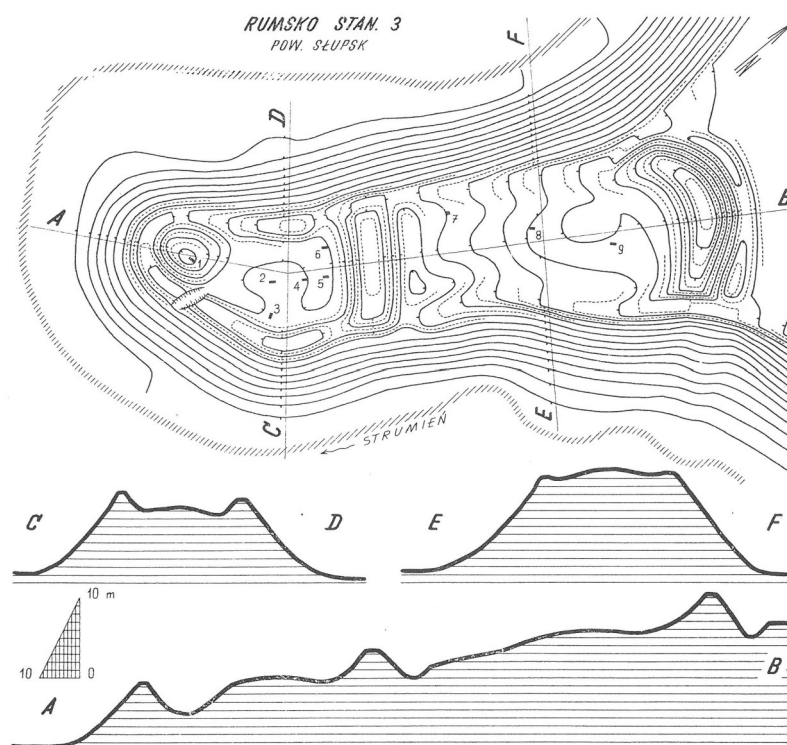
wysokość obiektu w stosunku do podstawy wzniesienia- od 11,0 m do 20,0 m,

wysokość wału w stosunku do powierzchni majdanu- od 5,0 m do 9,0 m

Chronologia: IX wiek

Z prawej strony

Ryc. 38. Rumsko, plan warstwicowy grodziska²⁸

Ryc. 40. Rumsko, pow. Słupsk. Stanowisko 3. Nr kat. 103. Plan warstwicowy grodziska.

²⁸ FRANCISZEK LACHOWICZ, JERZY OLCZAK, KAZIMIERZ SIUCHNIŃSKI; *OSADNICTWO Wczesno-Średniowieczne na Pobrzeżu i Pojezierzu Wschodniopomorskim*, **KATALOG**, UAM POZNAŃ 1977. str. 121

14 Grodzisko w Runowie (cz. 1, Ryc. 5, Nr 14)

Runowo

- patrz grodziska kultury łużyckiej

15 Grodzisko w Siodłonie (cz. 1, Ryc. 5, Nr 15)

Siodłonie

Opis obiektu²⁹: Grodzisko wyżynne typu pierścieniowego w kształcie nieregularnego owalu z nieznacznie wypukłym majdanem opadającym w kierunku północno- wschodnim, usytuowane przy skraju doliny strumyka (ryc. 49, 50). Nieregularny wał znacznie niższy jest w części północnej- miejscami zniwelowany. Stoki zewnętrzne wału są strome, wewnętrzne zaś na ogół łagodne. Do zewnętrznego podnóża wału przylegają w kilku miejscach kotlinkowate zagłębienia (pozostałość suchej fosy? (ryc. 50)

Wymiary:

podstawa grodziska- 76 x 84 m (3644 m²),

powierzchnia majdanu- 43 x 50 m (2133 m²),

powierzchnia zajęta przez obwałowania- 1511 m²,

szerokość fosy (?) - do 3,5 m

wysokość grodziska w stosunku do dna doliny strumyka- do 13 m,

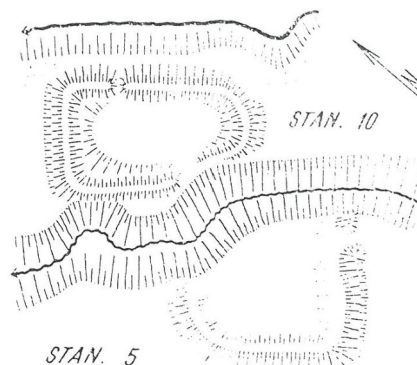
wysokość wału w stosunku do powierzchni majdanu- od -2,0 do +2,0 m

wysokość wału w stosunku do dna fosy (?) - do 4,0 m.

Chronologia: okres wczesnośredniowieczny

Z prawej strony

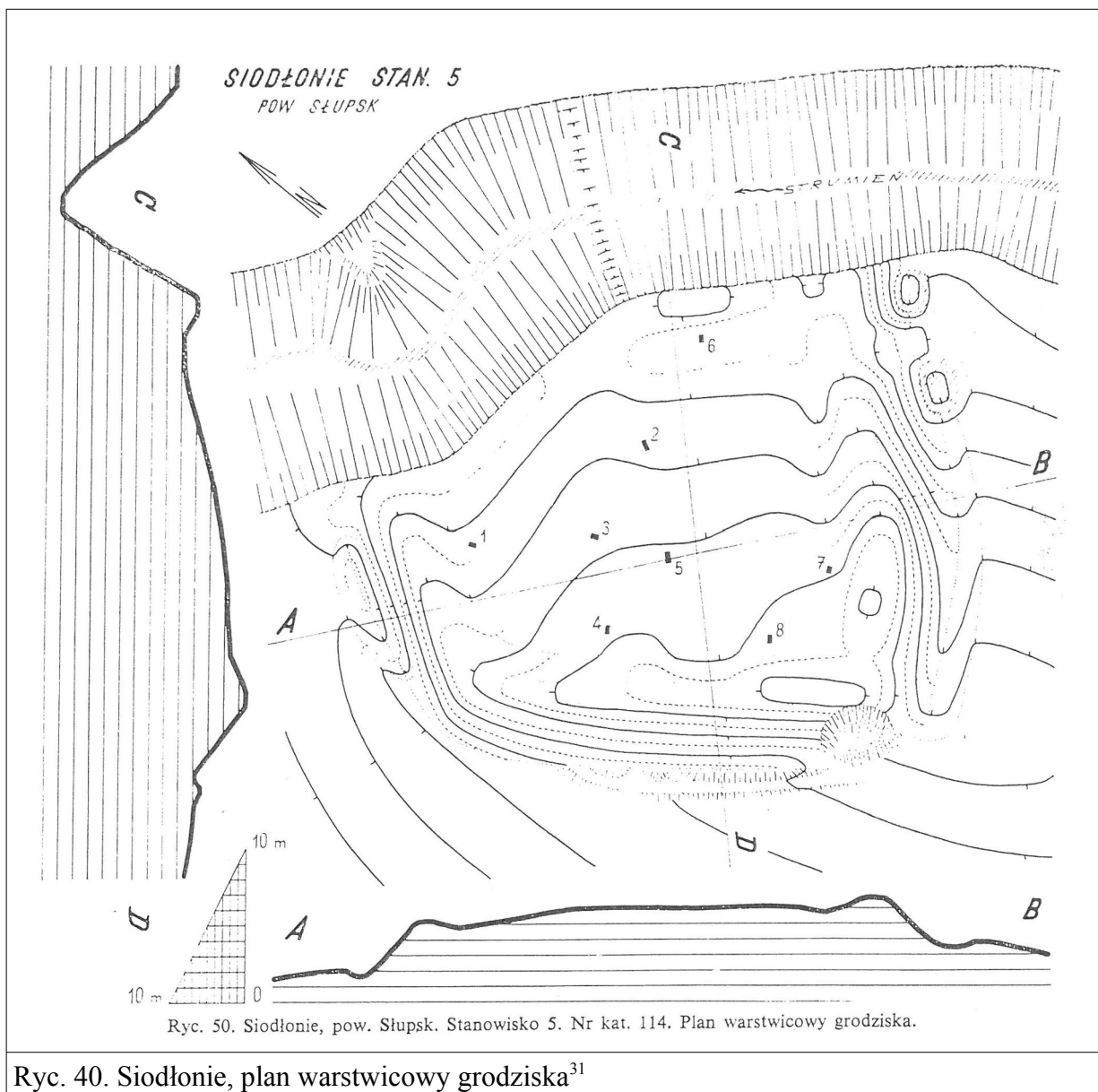
Ryc. 39. Siodłonie, pow. Słupsk. Szkic sytuacyjny grodzisk. Numery stanowisk wg katalogu³⁰

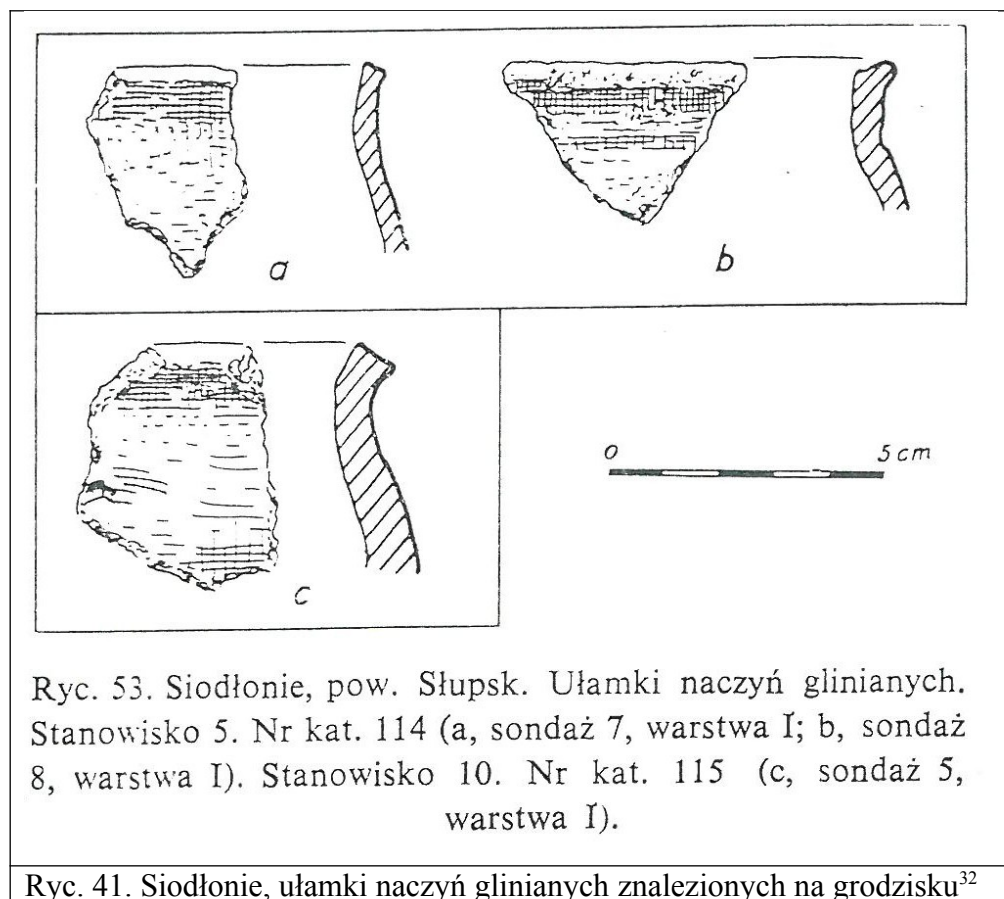
Ryc. 49. Siodłonie, pow. Słupsk. Szkic sytuacyjny grodzisk. Stanowisko 5. Nr kat. 114. Stanowisko 10. Nr kat. 115.

²⁹ FRANCISZEK LACHOWICZ, JERZY OLCZAK, KAZIMIERZ SIUCHNIŃSKI; *OSADNICTWO WCZESNO-ŚREDNIOWIECZNE NA POBRZEŻU I POJEZIERZU WSCHODNIOPOMORSKIM*, **KATALOG**, UAM POZNAŃ 1977. str. 131-134

³⁰ FRANCISZEK LACHOWICZ, JERZY OLCZAK, KAZIMIERZ SIUCHNIŃSKI; *OSADNICTWO WCZESNO-ŚREDNIOWIECZNE NA POBRZEŻU I POJEZIERZU WSCHODNIOPOMORSKIM*, **KATALOG**, UAM POZNAŃ 1977. str. 131

³¹ FRANCISZEK LACHOWICZ, JERZY OLCZAK, KAZIMIERZ SIUCHNIŃSKI; *OSADNICTWO Wczesno-Średniowieczne na Pobrzeżu i Pojezierzu Wschodniopomorskim*, **KATALOG**, UAM POZNAN 1977. str. 132

16 Grodzisko w Siodłoniu (cz. 1, Ryc. 5, Nr 16)

Siodłonie

- patrz grodziska kultury łużyckiej

17 Grodzisko w Słupsku (cz. 1, Ryc. 5, Nr 17)

Słupsk

Na terenie ówczesnej zabudowy Słupska, pomiędzy obecnymi ulicami: Partyzantów, Armii Krajowej, Henryka Pobożnego, Kościelną i Garncarską, w pradolinie rzeki Słupi, został założony gród obronny datowany na IX- XII/XIII wiek. Gród ten powstał na stożkowym wzniesieniu, sztucznie usypanym na wyspie, utworzonej przez ramiona Słupi. Strategiczne położenie grodu, jego lokalizacja przy brodzie (moście?), na ważnym pomorskim szlaku handlowym i komunikacyjnym z Gdańska w kierunku Szczecina, a także wysokie naturalne walory obronne zadecydowały prawdopodobnie o tym, że zaczął się rozwijać wczesnośredniowieczny zespół osadczy Słupska.³³

Przeprowadzane w 1965 i 1966 r. systematyczne badania wykopaliskowe na grodzisku w Słupsku, chociaż niedokończone, dostarczyły jednak wielu nowych danych na temat jego rozwoju i znaczenia. Badania te pozwoliły stwierdzić, że gród słupski ulokował się na wspo-

³² FRANCISZEK LACHOWICZ, JERZY OLCZAK, KAZIMIERZ SIUCHNIŃSKI; *OSADNICTWO WCZESNOŚREDNIOWIECZNE NA POBRZEŻU I POJEZIERZU WSCHODNIOPOMORSKIM*, **KATALOG**, UAM POZNAŃ 1977. str. 134

³³ M. Sikora; Sprawozdanie z badań archeologicznych.... s. 81

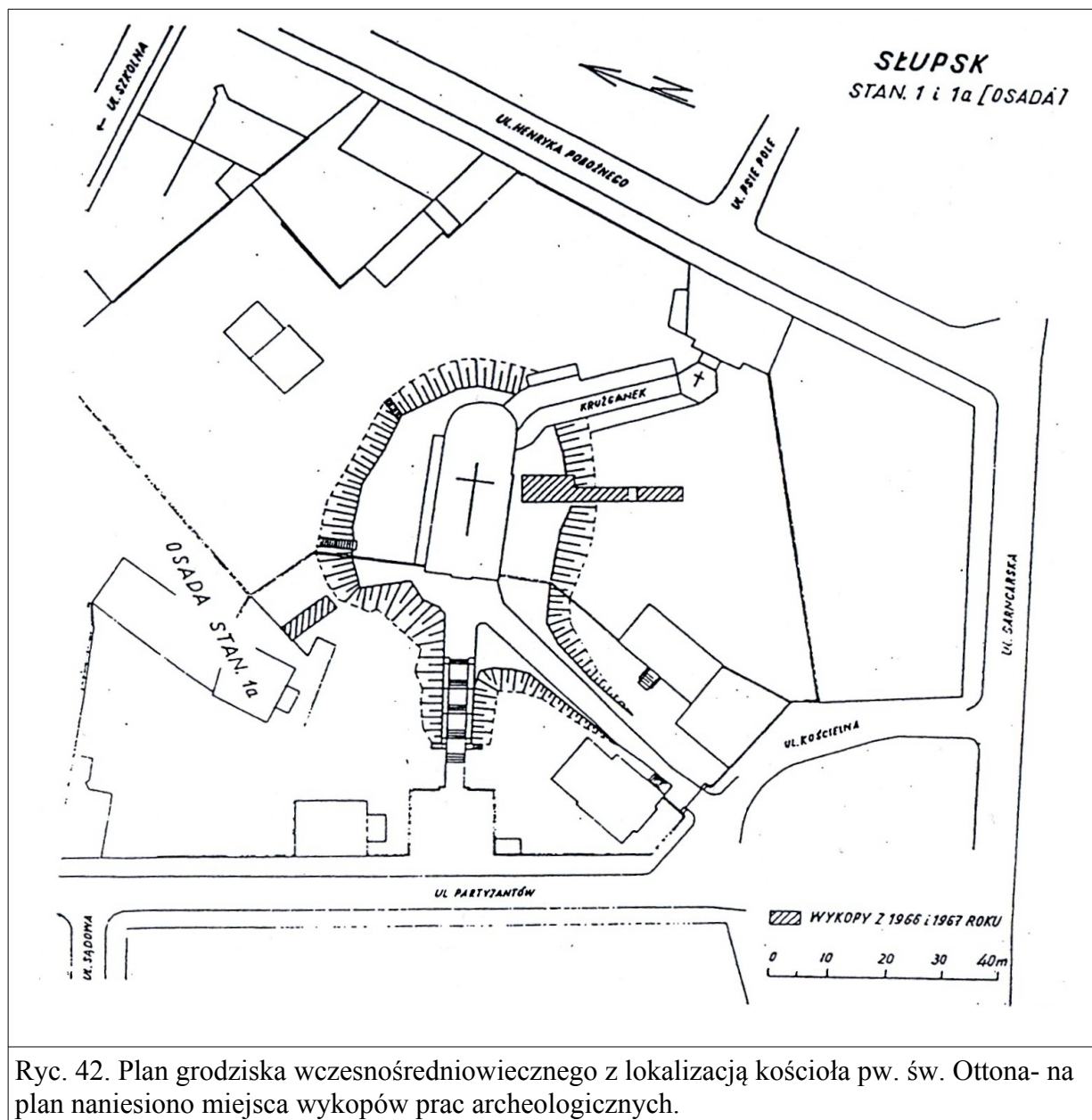
mnianym już stożkowatym wzniesieniu o dość stromych zboczach, obecnie w znacznym stopniu zniwelowanych. Gród miał kształt zbliżony do koła o podstawie wzniesienia 50 x 60 m i powierzchni użytkowej majdanu ok. 1300 m². Obiekt ten, niezależnie od naturalnych walorów obronnych (rzeka Słupia i bagna), posiadał również sztuczne umocnienia w postaci wału drewniano-ziemnego, w dolnej części wzmocnionego konstrukcją kamienną. Dodatkowo otoczony był fosą wypełnioną wodą.³⁴

Badania archeologiczne wykazały, że wnętrze grodu (majdan) było stosunkowo niewielkie, ponadto zostało ono dość mocno uszkodzone zabudową średniowieczną i nowożytną. Starsza zabudowa majdanu uległa zniszczeniu podczas wznoszenia książęcego obiektu obronnego, który w XIII wieku był głównym ośrodkiem kasztelanii słupskiej i rezydencją księcia. W wieku XIV, kiedy Słupsk dzierżawili Krzyżacy (lata 1329-1341), na terenie grodu znajdowała się siedziba komtura krzyżackiego. Wówczas musiano dokonać również zniszczeń starszej zabudowy poprzez budowę dalszych umocnień fortyfikacyjnych. Dalszych uszkodzeń grodziska dokonano już w czasach nowożytnych, w roku 1872, podczas budowy na jego majdanie kościoła pw. św. Ottona (istniejącego do dziś).³⁵

Pomimo znacznych uszkodzeń, widoczne są i dzisiaj walory obronne terenu sąsiadującego z kościołem pw. św. Ottona

³⁴ Henryk Janocha; ARCHEOLOGIA O POCZĄTKACH SŁUPSKIEGO OŚRODKA MIEJSKIEGO, [w:] KO-SZALIŃSKIE ZESZYTY MUZEALNE T. 24, str. 22

³⁵ Henryk Janocha; ARCHEOLOGIA O POCZĄTKACH SŁUPSKIEGO OŚRODKA MIEJSKIEGO, [w:] KO-SZALIŃSKIE ZESZYTY MUZEALNE T. 24, str. 23

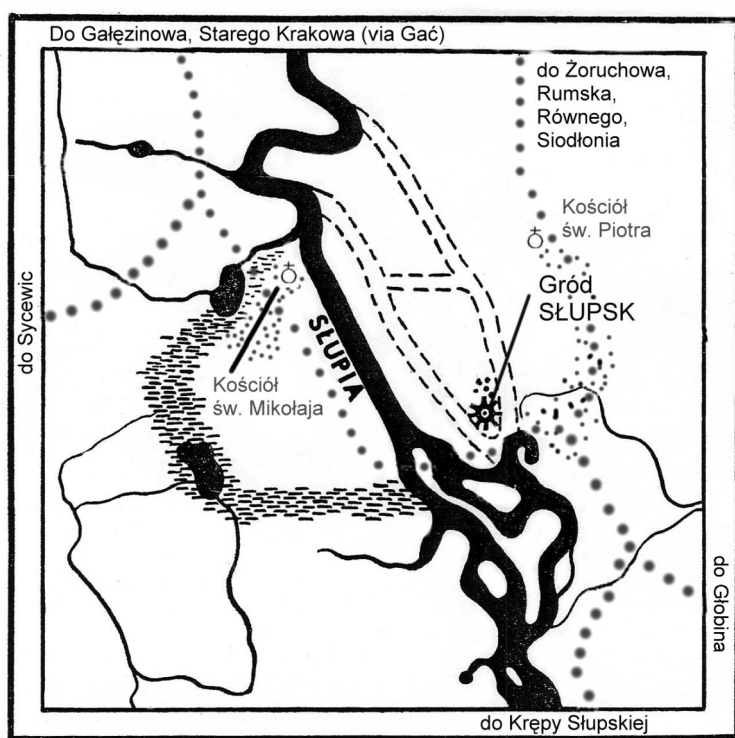

Ryc. 42. Plan grodziska wczesnośredniowiecznego z lokalizacją kościoła pw. św. Ottona- na plan naniesiono miejsca wykopów prac archeologicznych.

Droga z epoki brązu była traktem, z którego powstały ulice Słupska.

W epoce brązu na obszarach dorzecza Wisły i Odry, terenach ciągnących się od Węgier i sięgających po Bałtyk powstały nie tylko lokalnie na Pomorzu ok. VII w. p.n.e. grody-warowne osady, przypisywane kulturze łużyckiej. Udało się ustalić, że te pozostałe grodziska do dzisiaj zachowały całymi odcinkami swoje stare drogi, które łączyły owe warownie obronne sprzed ponad 2500 lat. Zwłaszcza na terenie powiatu słupskiego nie ucierpiały owe drogi i nie są zbyt zniszczone naleciałościami związanymi z przemianami cywilizacyjnymi.

Lokalnie, licząc od zachodu, występuje sieć dróg i łączy współcześnie odkryte przez archeologów następujące grodziska kultury łużyckiej: ...Trzynik - Stary Kraków - Gałęzinowo (grodzisko) - Żoruchowo (grodzisko) - Równo (grodzisko) - Siodłonie (grodzisko)... Jest to zatem szlak z zachodu na wschód, brzegiem morza i łączył grody, które leżały na samym brzegu morza albo znajdowały się nad zalewami rzek współcześnie do nich istniejących. Jest sprawą oczywistą, że od tego czasu kiedy grody były jeszcze zamieszkałe to nastąpiło przesunięcie się brzegu morskiego, w tym miejscu gdzie jest Gałęzinowo linia brzegu (albo terenów podmokłych) się odsunęła akurat o ok. 10 km- zmienił się stan wody w rzekach i nastąpiło wypiętrzanie się ładu po zejściu lodowca zarastały jeziora zalewowe osuszały się bagna.

== == == == == Dawne koryta rzeki Słupi

Strumyki

Tereny podmokłe

Rozmieszczenie pierwszych kościołów w średniowiecznym Słupsku

Rys. W. Goliński;
na podstawie Z. Gręzlikowski,
S. Szpilewski
"Z Dziejów Miasta Słupska"

Źródłem dla w/w mapy nie jest w zasadzie opracow. "Z Dziejów..." - mapa

Mapa po lewej stronie.

Rys. 43. Średniowieczny Słupsk.

Jakkolwiek mapa pokazuje przybliżony obraz okolicy grodu Słupsk w średniowieczu to jednak droga, która wiedzie od Gałęzinowa do Żoruchowa jest drogą z epoki brązu- pozostała ona jeszcze z poprzedniej epoki i była drogą wykorzystywaną również na przełomie er, był np. tą drogą transportowany bursztyn. Następnie Słowianie przenosili czy przewozili swoje towary, np. sól z Kołobrzegu, no i artykuły z Arabii uzyskane z wymiany za tą sól. Panował wtedy handel niewolnikami.

Droga wiodła od Gałęzinowa w górę rzeki Słupi bo dopiero tu Słupia na tej wysokości płynęła w kilku korytach a więc tu głębokość wody pozwalała na powstanie brodu. Droga skręcała następnie w dół Słupi aby dalej skręcić do Żoruchowa. Okolica Żoruchowa była dosyć mocno zaludnioną przez ludność kultury łużyckiej. Hipotetycznie należy przyjąć istnienie w tym miejscu nie brodu

występuje w kilku starych niemieckich książkach- trudno powiedzieć kto pierwszy był twórcą tej mapy. Jest na tej mapie jednak bardzo prawdopodobny wygląd Słupi i okolicy umiejscowiony w czasie ok. koniec XIII w., a więc przybycia tu pierwszych kolonistów z Niemiec. Dopiero parę wieków później bo w XIX w. zasypano ostatecznie bagna starorzecza Słupi- bagna były też tam gdzie stoi dzisiaj ratusz.

lecz mostu. Stąd obronna warownia do egzekwowania opłat mostowych. Stąd zapewne nazwa Słupsk- od słupów mostowych.

Z prawej strony

Fot. 13. Słupsk- tędy zapewne biegła stara droga w Słupsku.

Z lewej strony

Fot. 14. Słupsk, kościół św. Ottona (posadowiony w środku grodziska), widziany z mostu na Słupi.

18 Grodzisko w Smołdzinie (cz. 1, Ryc. 5, Nr 18)

Smołdzino³⁶

Opis obiektu: Grodzisko wyżynne typu pierścieniowego z wypukłym majdanem, w kształcie nieregularnego owalu. Wał, miejscami częściowo zniwelowany, najwyższy jest w części NW- tu jego zewnętrzne i wewnętrzne stoki są strome- najniższy zaś w części SW. Wkoło jego wewnętrznego zbocza biegnie kotlinkowate zagłębienie o nierównej szerokości i głębokości. Do podnóża zewnętrznego zbocza wału, od strony NW, przylega niewielka, sucha fosa, poza którą znajduje się równoległa do niej wydłużona fałda ziemna- „bastion”.

Wymiary:

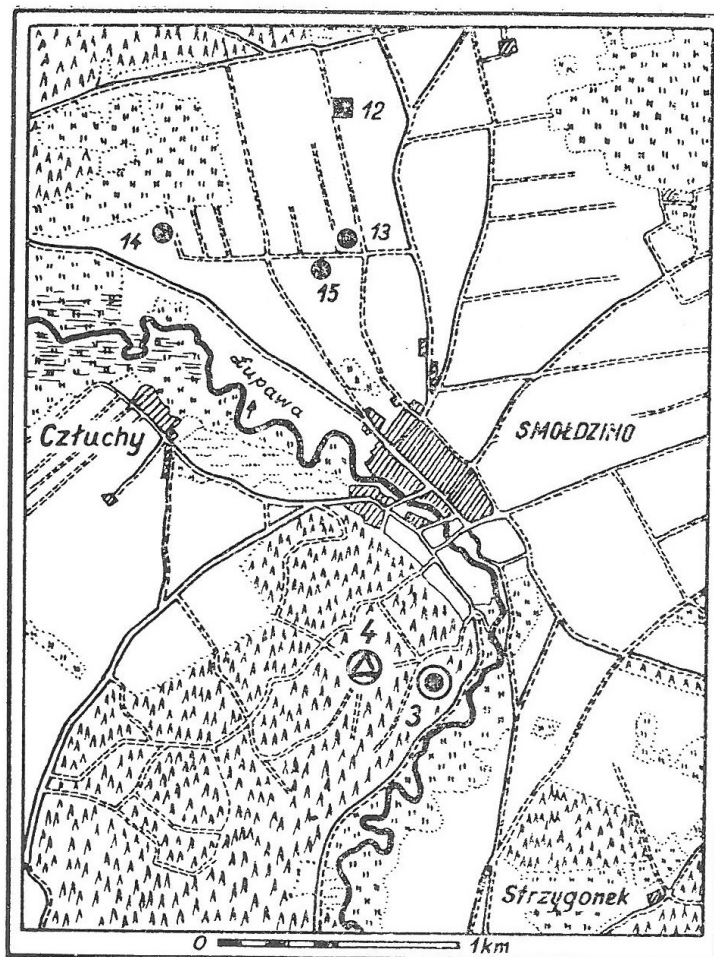
podstawa grodziska-	80 x 100 m (5642 m ²),
powierzchnia majdanu-	48 x 65 m (2488 m ²),
powierzchnia zajęta przez obwałowania-	3154 m ² ,
wysokość grodziska w stosunku do podstawy pagórka-	kilkadziesiąt metrów, ,
wysokość wału w stosunku do:	a) powierzchni majdanu- od -6,0 do +1,0 m

³⁶ FRANCISZEK LACHOWICZ, JERZY OLCZAK, KAZIMIERZ SIUCHNIŃSKI; *OSADNICTWO WCZESNO-ŚREDNIOWIECZNE NA POBRZEŻU I POJEZIERZU WSCHODNIOPOMORSKIM*, **KATALOG**, UAM POZNAŃ 1977. str. 143

b) dna fosy- do 4,0 m, szerokość fosy- do 8,0 m,
głębokość od powierzchni „bastionu”- do 2,0 m.

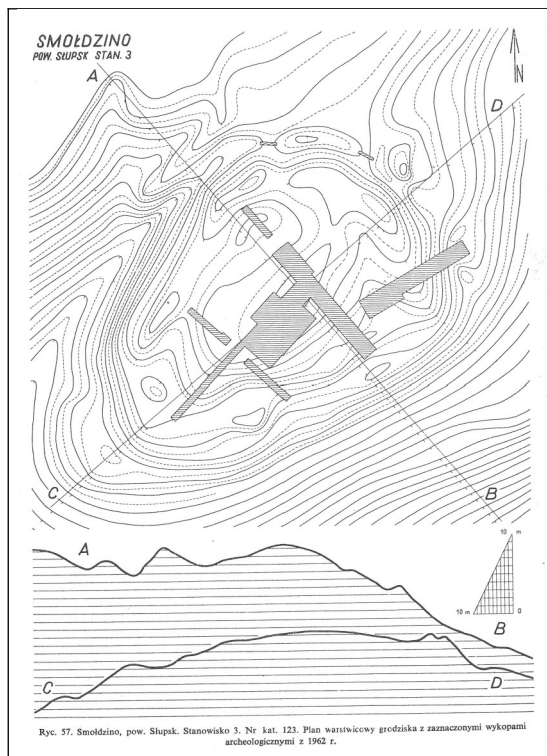
Chronologia: X- XII w.

Z prawej strony
Ryc. 44. Smółdzino, położenie
na Rowokole stanowisk arche-
ologicznych³⁷

Ryc. 56. Smółdzino, pow. Słupsk. Położenie stanowisk archeologicznych. 3 – grodzisko. 4 – domniemane grodzisko. 12 – osada. 13, 14, 15 – nieokreślone.

³⁷ FRANCISZEK LACHOWICZ, JERZY OLCZAK, KAZIMIERZ SIUCHNIŃSKI; *OSADNICTWO Wczesno-Średniowieczne na Pobrzeżu i Pojezierzu Wschodniopomorskim*, **KATALOG**, UAM POZNAŃ 1977. str. 142

Z lewej strony

Ryc. 45. Smołdzino, plan warstwicowy grodziska, na południowo- wschodnim stoku Rowokołu³⁸

19 Grodzisko w Sycewicach (cz. 1, Ryc. 5, Nr 19)

Sycewice³⁹

Opis obiektu: grodzisko wyżynne, typu pierścieniowego w kształcie nieregularnego czworoboku o trzech narożnikach zaokrąglonych, z wklęsłym majdanem, usytuowane na grzbiecie i stoku wydłużonego (po osi EW), wąskiego wzniesienia położonego wśród podmokłych łąk. Wysoki i szeroki wał obronny o stromych stokach obniża się w kierunku północnym, zgodnie z ukształtowaniem wzniesienia. Na jego zboczach zewnętrznych zaobserwowano niewielkie ugrupowania kamieni polnych. W narożniku NW obiektu znajduje się szeroki przekop (około 4,0 m)- wjazd?- brama? U podnóża wewnętrznego zbocza wału przebiega w koło kotlinowate zagłębienie, znacznie pogłębione w części N i E. Nieregularny majdan z trzema nieforemnymi, półkolistymi występami tarasowymi w części południowej nachylony jest stromo w kierunku północnym i nieco łagodniej we wschodnim (tak jak zbocze wzniesienia). Do zewnętrznego podnóża wału od strony E i W przylegają suche fosy, poza którymi znajdują się niewysokie nasypy ziemne (zewnętrzne wały obronne?) i za nimi drugie fosy odcinające grodzisko od pozostałych niższych partii wzniesienia.

Wymiary:

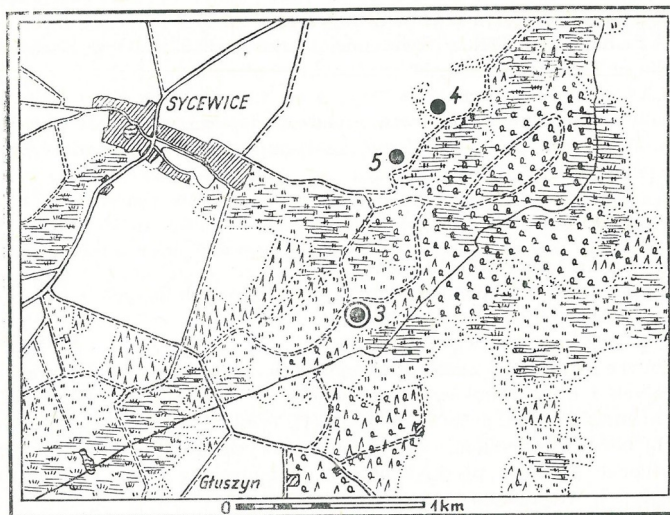
podstawa grodziska (bez fos)-	około 90x100 m,
powierzchnia grodziska	7651 m ² ,
powierzchnia majdanu-	około 48x50 m (2726 m ²),
powierzchnia obwałowania-	4925 m ² ,
wysokość grodziska w stosunku do poziomu łąk-	7,0- 17 m,
wysokość wału obronnego w stosunku do powierzchni majdanu-	4,0- 6,0 m,
wysokość wału w stosunku do dna fos-	6,0- 7,0 m,
szerokość fos-	około 10m,
szerokość fałdy ziemnej (wału zewnętrznego?)-	do 25 m,
wysokość fałdy ziemnej w stosunku do den fos-	do 3,0 m.

Chronologia: IX- X wiek

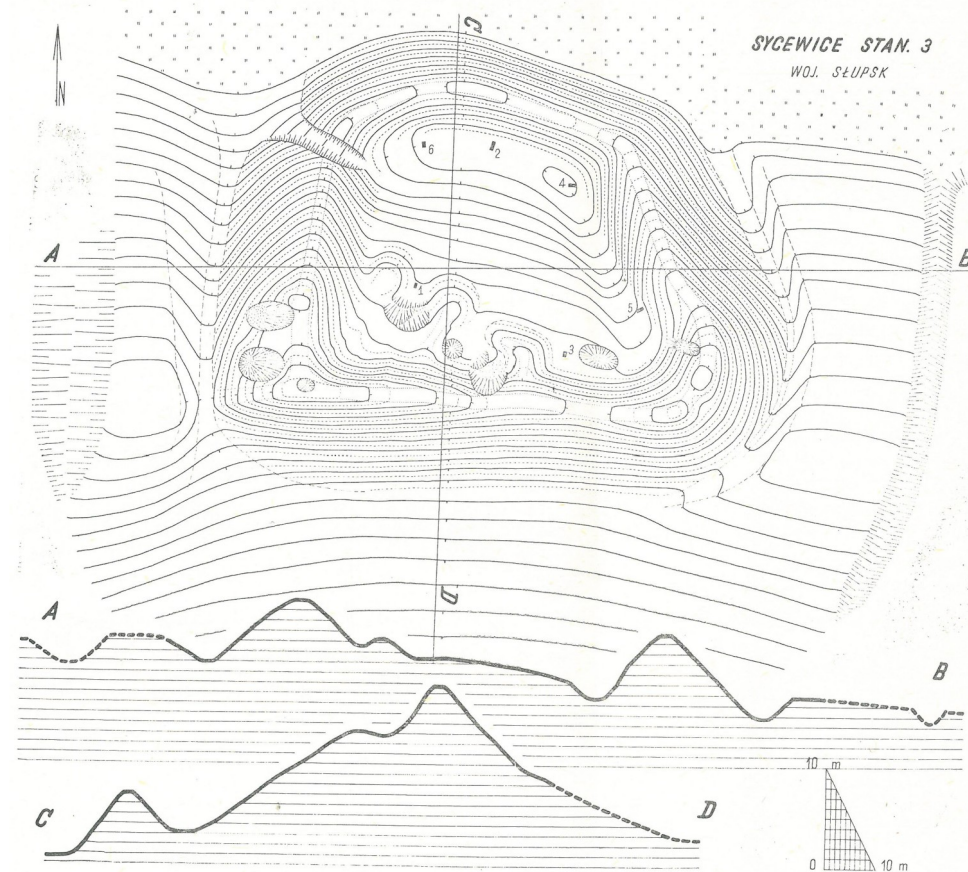
³⁸ FRANCISZEK LACHOWICZ, JERZY OLCZAK, KAZIMIERZ SIUCHNIŃSKI; *OSADNICTWO WCZESNO-ŚREDNIOWIECZNE NA POBRZEŻU I POJEZIERZU WSCHODNIOPOMORSKIM*, **KATALOG**, UAM POZNAŃ 1977. str. 143

³⁹ Jerzy Olczak i Kazimierz Siuchniński; *ŹRÓDŁA ARCHEOLOGICZNE DO STUDIÓW NAD WCZESNO-ŚREDNIOWIECZNYM OSADNICTWEM GRODOWYM NA TERENIE WOJEWÓDZTWA SŁUPSKIEGO*, TOM I, POZNAŃ 1985, str. 121, 122, 124.

Z prawej strony
Ryc. 46. Sycewice. Plan sytuacyjny stanowisk archeologicznych.⁴⁰

Ryc. 66. Sycewice, gm. Kobylnica. Plan sytuacyjny stanowisk archeologicznych: 3 — grodzisko, 4, 5 — osady

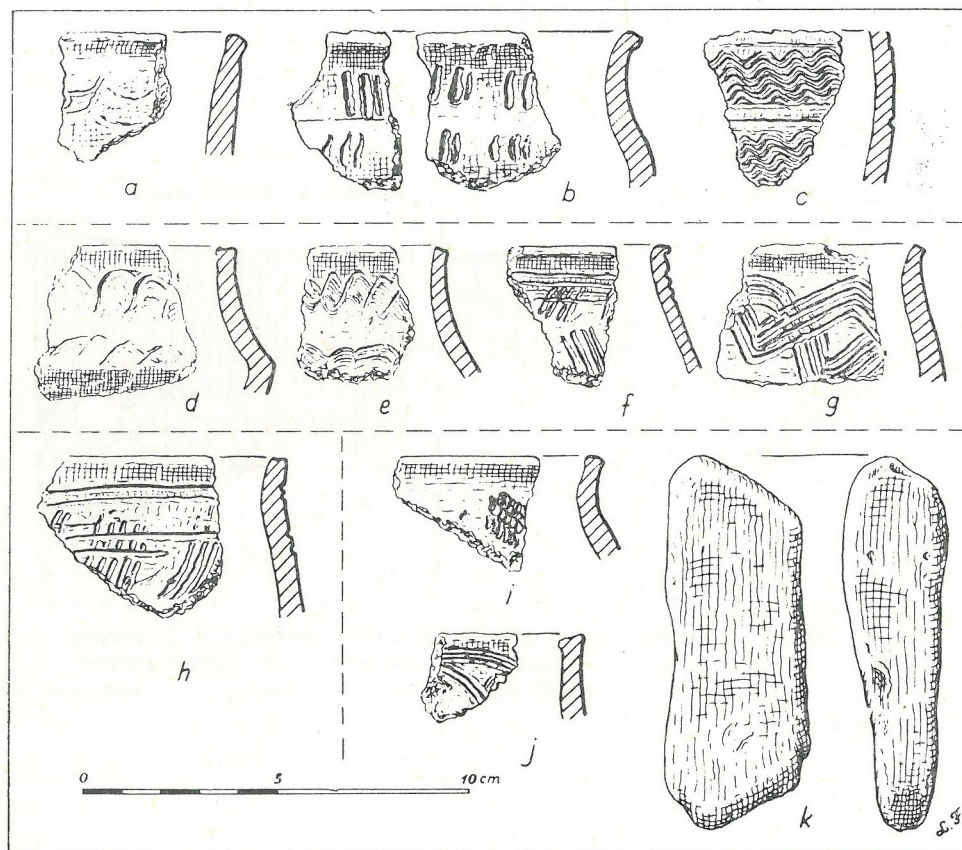
Ryc. 67. Sycewice, gm. Kobylnica, Stanowisko 3. Plan warstwowy grodziska

J. Olczak, K. Siuchniński, Źródła...

Z lewej strony
Ryc. 47.
Plan warstwowy grodziska.⁴¹

⁴⁰ Jerzy Olczak i Kazimierz Siuchniński; ŹRÓDŁA ARCHEOLOGICZNE DO STUDIÓW NAD Wczesno-Średniowiecznym osadnictwem grodowym na terenie województwa słupskiego, TOM I, POZNAŃ 1985, str. 122.

⁴¹ Jerzy Olczak i Kazimierz Siuchniński; ŹRÓDŁA ARCHEOLOGICZNE DO STUDIÓW NAD Wczesno-Średniowiecznym osadnictwem grodowym na terenie województwa słupskiego, TOM I, POZNAŃ 1985, str. 122a.

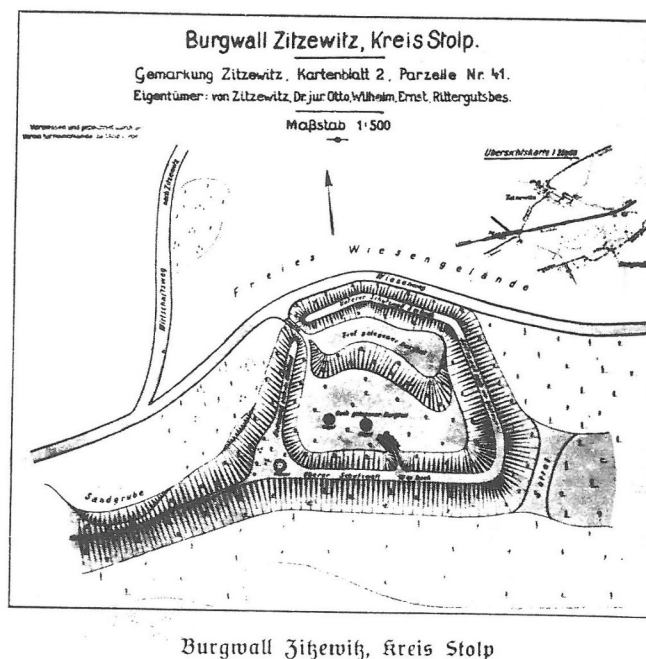
Ryc. 69. Sycewice, gm. Kobylnica, Stanowisko 3. Ułamki naczyń ceramicznych: a - c — sondaż 2, warstwa I; d - g — sondaż 2, warstwa II; h — sondaż 3, warstwa III; i, j — sondaż 5, warstwa III. Osełka kamienna: k — sondaż 5, warstwa III

Z lewej strony
Ryc. 48. Syce-
wice. Ułamki
naczyń cera-
micznych.⁴²

⁴² Jerzy Olczak i Kazimierz Siuchniński; ŹRÓDŁA ARCHEOLOGICZNE DO STUDIÓW NAD Wczesno-Średniowiecznym osadnictwem grodowym na terenie województwa słupskiego, TOM I, POZNAŃ 1985, str. 124.

Z prawej strony

Fot 49. Sycevice, plan grodziska wg.; Walter Witt; Die Burgwälle des Stolper Landes, Stolp 1934

20 Grodzisko w Wiatrowie (cz. 1, Ryc. 5, Nr 20)

Wiatrowo⁴³

Opis obiektu: Grodzisko wyżynne, dwuczłonowe. Człon I- w kształcie nieregularnego owalu z nieznacznie wypukłym majdanem, oddzielony jest od członu II (zewnętrznego) półkolistym wałem poprzecznym o stromym stoku zewnętrznym i łagodniejszym wewnętrznym oraz suchą fosą. Ramiona wału obniżając się dochodzą do krawędzi wysoczyzny. W połowie długości wał i fosa są przerwane (brama?).

Człon II- rozleglejszy, łukowaty z nieznacznie wklęsłym majdanem, broniony jest od strony wysoczyzny także łukowatym, poprzecznym wałem o łagodnych zboczach i szeroką, suchą fosą. Wał przerwany jest w dwóch miejscach, fosa w jednym (brama?). Ramiona wału obniżając się sięgają skraju wysoczyzny.

Wymiary:

podstawa grodziska- 55 x 106 m (4616 m²),

wysokość grodziska w stosunku do podstawy wzniesienia- ok. 17 m,

Człon I:

powierzchnia- 1839 m²,

powierzchnia majdanu- 28 x 48 (1351 m²),

powierzchnia zajęta przez obwałowania- 488 m²,

wysokość wału w stosunku do powierzchni majdanu- do 2,0 m,

wysokość wału w stosunku do fosy do 3 m,

szerokość fosy- do 8,0 m

Człon II:

powierzchnia- 2777 m²,

powierzchnia majdanu- 25 x 63 (1939 m²),

powierzchnia zajęta przez obwałowania- 838 m²,

wysokość wału w stosunku do powierzchni majdanu- do 1,5 m,

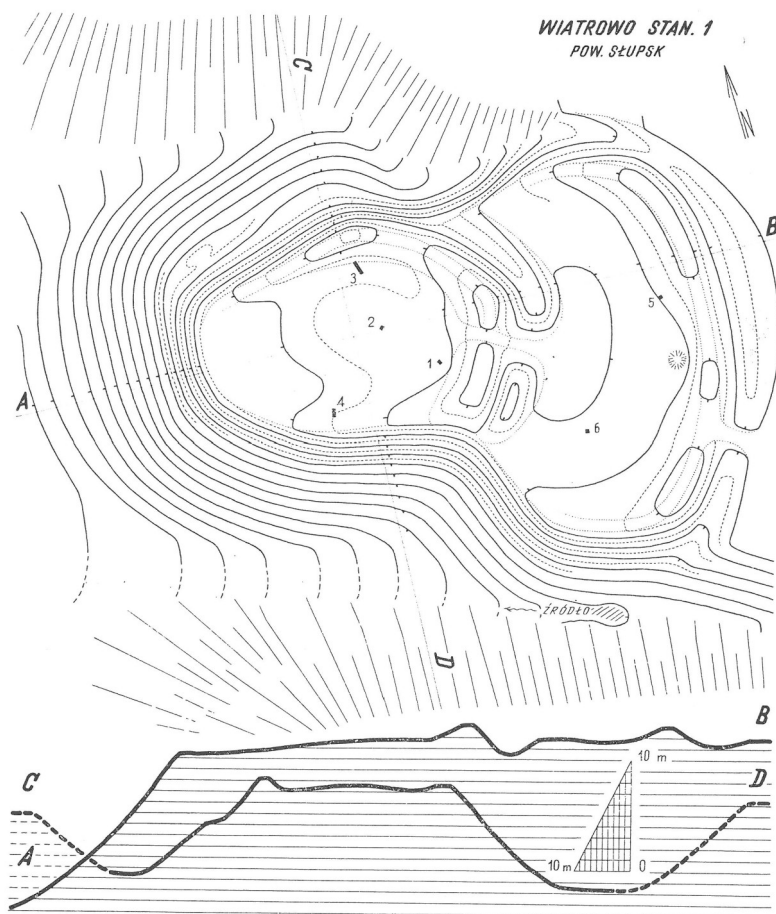
wysokość wału w stosunku do fosy do 2,0 m,

szerokość fosy- do 10,0 m

Chronologia: VIII/- poł. IX wieku

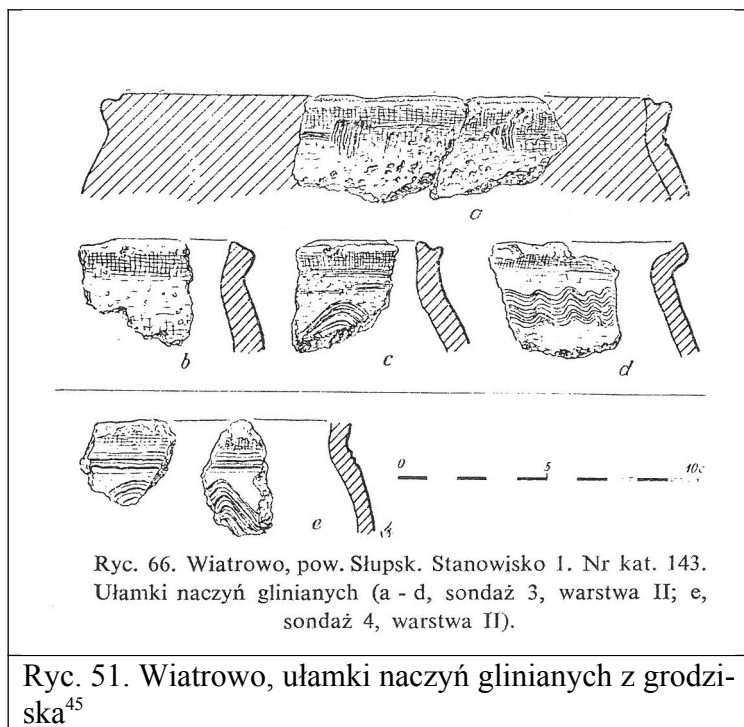
⁴³ FRANCISZEK LACHOWICZ, JERZY OLCZAK, KAZIMIERZ SIUCHNIŃSKI; *OSADNICTWO Wczesno-Średniowieczne na Pobrzeżu i Pojezierzu Wschodniopomorskim*, **KATALOG**, UAM POZNAŃ 1977. str. 155.

Z prawej strony
Ryc. 50. Wiatrowo, plan
warstwicowy grodziska⁴⁴

Ryc. 64. Wiatrowo, pow. Słupsk. Stanowisko 1. Nr kat. 143. Plan warstwicowy grodziska.

⁴⁴ FRANCISZEK LACHOWICZ, JERZY OLCZAK, KAZIMIERZ SIUCHNIŃSKI; *OSADNICTWO Wczesno-Średniowieczne na Pobrzeżu i Pojezierzu Wschodniopomorskim*, **KATALOG**, UAM POZNAŃ 1977. str. 156

Ryc. 51. Wiatrowo, ułamki naczyń glinianych z grodziska⁴⁵

21 Grodzisko w Zagórzycy (cz. 1, Ryc. 5, Nr 21)

Zagórzycy⁴⁶

Opis obiektu: domniemane grodzisko nizinne, niewiadomego typu, usytuowane w kępie wśród podmokłych łąk. Całkowita niwelacja umocnień obronnych uniemożliwia rekonstrukcję pierwotnego kształtu i wielkości obiektu. Obecnie jest to nieznaczne wyniesienie terenowe w kształcie nieregularnego prostokąta o zaokrąglonych narożnikach i opadającej w kierunku NE powierzchni. Na obwodzie domniemanego wału obronnego miejscami czytelna jest niewielka fałda ziemna, poza nią zaś płytkie zagłębienie (fosa?). W części N obiektu przylega rów z wodą (pierwotnie zapewne strumyk).

Wymiary:

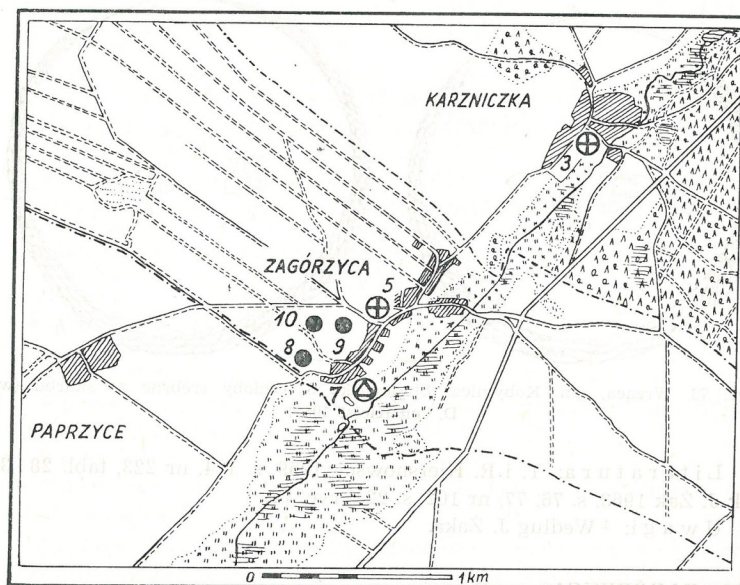
zachowana powierzchnia- 61x68 m (3883 m²),
wysokość w stosunku do otaczających łąk- do 3,5 m,
szerokość zagłębienia- do 1,0 m.

Chronologia: okres wczesnośredniowieczny i późnośredniowieczny

⁴⁵ FRANCISZEK LACHOWICZ, JERZY OLCZAK, KAZIMIERZ SIUCHNIŃSKI; *OSADNICTWO WCZESNO-ŚREDNIOWIECZNE NA POBRZEŻU I POJEZIERZU WSCHODNIOPOMORSKIM*, **KATALOG**, UAM POZNAŃ 1977. str. 139, 140.

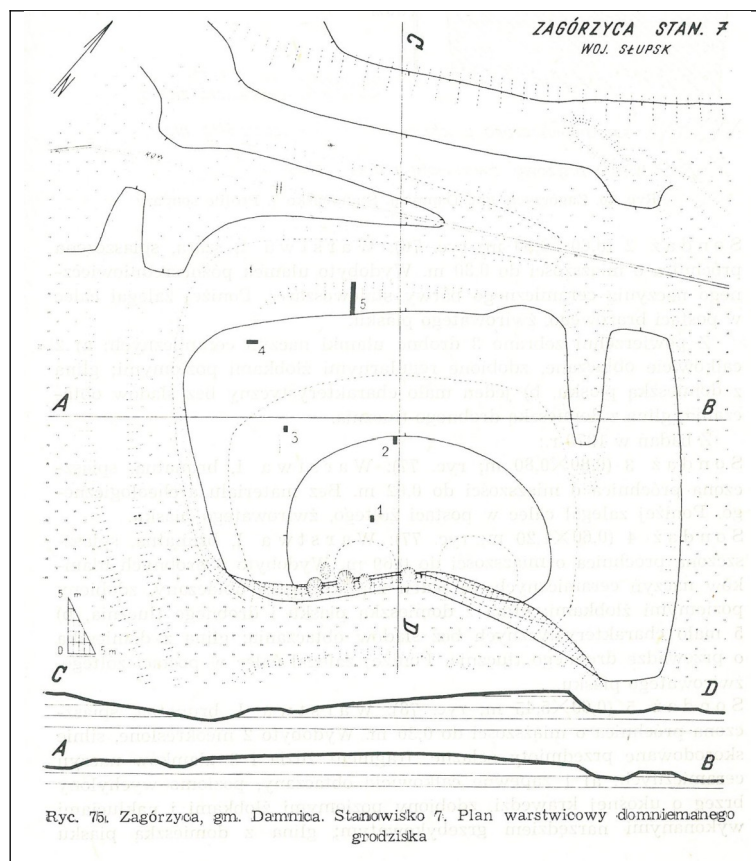
⁴⁶ Jerzy Olczak i Kazimierz Siuchniński; *ŹRÓDŁA ARCHEOLOGICZNE DO STUDIÓW NAD WCZESNO-ŚREDNIOWIECZNYM OSADNICTWEM GRODOWYM NA TERENIE WOJEWÓDZTWA SŁUPSKIEGO*, TOM I, POZNAŃ 1985, str. 139, 140.

Z prawej strony
Ryc. 52. Zagórzycza.
Plan sytuacyjny stano-
wisk archeologicz-
nych.⁴⁷

Ryc. 74. Plan sytuacyjny stanowisk archeologicznych. Karzniczka, gm. Damnica: 3 — obiekt skreślony z rejestru grodzisk, bez śladów osadnictwa; Zagórzycza, gm. Damnica: 5 — obiekt skreślony z rejestru grodzisk bez śladów osadnictwa, 7 — domniemane grodzisko, 8, 9, 10 — nieokreślone

⁴⁷ Jerzy Olczak i Kazimierz Siuchniński; ŹRÓDŁA ARCHEOLOGICZNE DO STUDIÓW NAD WCZESNOŚREDNIOWIECZNYM OSADNICTWEM GRODOWYM NA TERENIE WOJEWÓDZTWA SŁUPSKIEGO, TOM I, POZNAŃ 1985, str. 140.

Z lewej strony
Ryc. 53. Zagórzycza. Plan warstwowy grodziska.⁴⁸

⁴⁸ Jerzy Olczak i Kazimierz Siuchniński; ŹRÓDŁA ARCHEOLOGICZNE DO STUDIÓW NAD Wczesno-Średniowiecznym osadnictwem grodowym na terenie województwa słupskiego, TOM I, POZNAŃ 1985, str. 141.

22 Grodzisko w Bięcinnie (cz. 1, Ryc. 5, Nr 22)

Bięcino⁴⁹

Opis obiektu: domniemane grodzisko nizinne, niewiadomego typu. Całkowita niwelacja umocnień obronnych uniemożliwia rekonstrukcję pierwotnego kształtu i wielkości obiektu.

Chronologia: okres późnośredniowieczny

23 Grodzisko w Smołdzinie (cz. 1, Ryc. 5, Nr 23)

Smołdzino⁵⁰

Opis obiektu: Domniemane grodzisko wyżynne, zapewne typu pierścieniowego, kształtu nieregularnie koliste-go z wypukłym majdanem. Pełną rekonstrukcję pierwotnego wyglądu obiektu utrudnia znaczna jego niwelacja spowodowana pracami ziemnymi. Niski wał o stromych zboczach zachował się w części wschodniej, południowo-zachodniej i zachodniej (ryc. 58). W tych też miejscach do jego wewnętrznego stoku przylegają kotlinkowate zagłębienia. W części N majdan opada w kierunku zbocza pagórka, w południowej zaś znajdują się terasowate obniżenia majdanu.

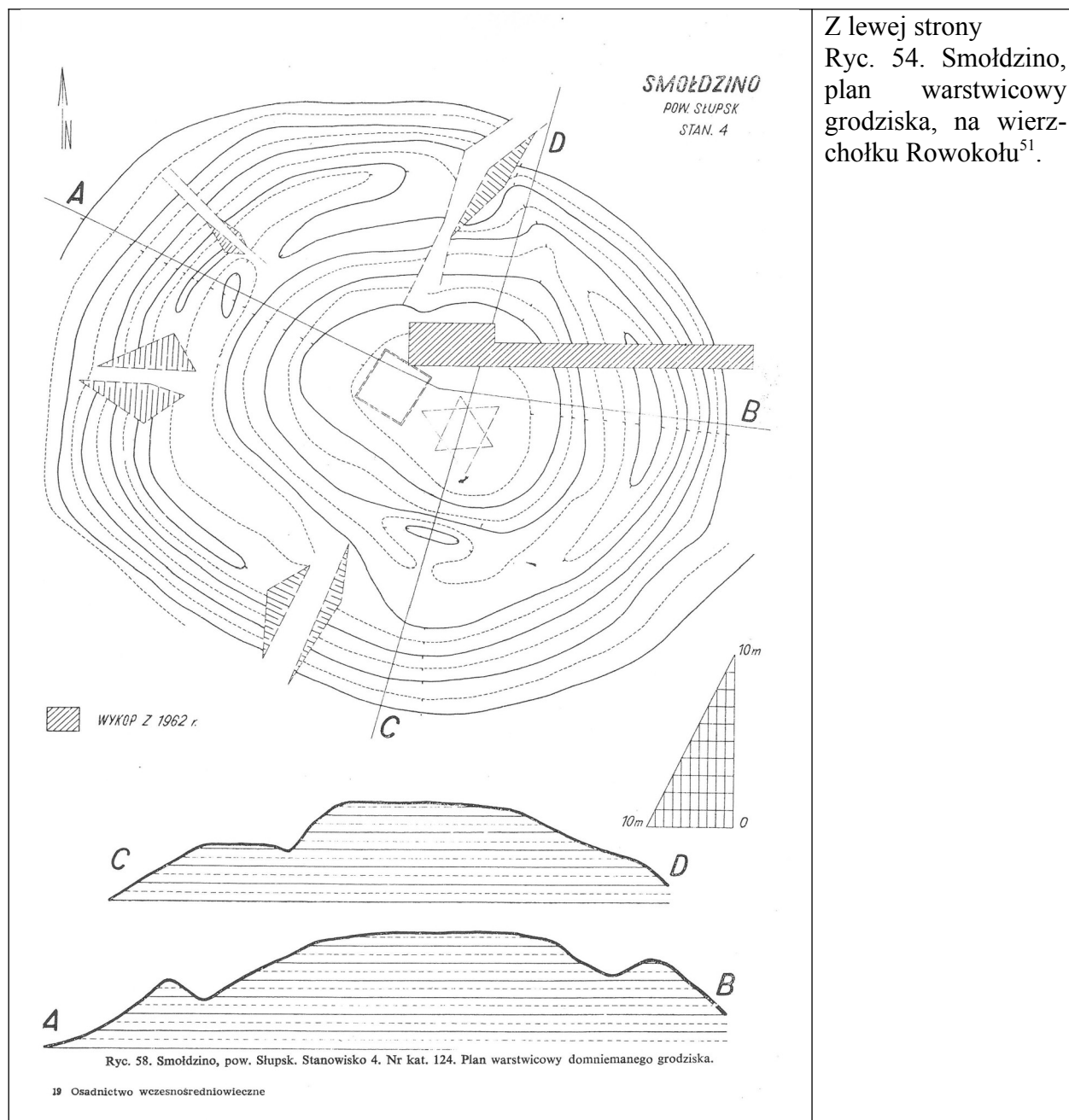
Wymiary:

podstawa domniemanego grodziska-	ok. 65 x 75 m (3990 m ²),
powierzchnia majdanu-	ok. 47 x 48 m (1922 m ²),
powierzchnia zajęta przez obwałowania-	2068 m ² ,
szerokość fosy (?) -	do 3,5 m
wysokość grodziska w stosunku do podstawy pagórka-	ok. 100 m,
wysokość wału w stosunku do powierzchni majdanu-	od -2,0 do +3,0 m

Chronologia: Okres późnośredniowieczny.

⁴⁹ Jerzy Olczak i Franciszek Siuchniński; SPRAWOZDANIE Z BADAŃ WERYFIKACYJNYCH GRODZISK PRZEPROWADZONYCH NA TERENIE POWIATU SŁUPSKIEGO, [w:] Koszalińskie Zeszyty Muzealne, 1972, T. 2, str. 316

⁵⁰ FRANCISZEK LACHOWICZ, JERZY OLCZAK, KAZIMIERZ SIUCHNIŃSKI; OSADNICTWO WCZESNO-ŚREDNIOWIECZNE NA POBRZEŻU I POJEZIERZU WSCHODNIOPOMORSKIM, *KATALOG*, UAM POZNAŃ 1977, str. 144

⁵¹ FRANCISZEK LACHOWICZ, JERZY OLCZAK, KAZIMIERZ SIUCHNIŃSKI; *OSADNICTWO WCZESNOŚREDNIOWIECZNE NA POBRZEŻU I POJEZIERZU WSCHODNIOPOMORSKIM*, **KATALOG**, UAM POZNĄŃ 1977. str. 145